

# KÖZÉRDEK

TOLNAVÁRMEGYE TÁRSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS GAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadóhivatal: Széchenyi-utca 140. szám.

TELEFON-SZÁM: 22.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

HIRDETÉSEK  
legjutányosabb számítással, díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő:

**BODNÁR ISTVÁN.**

Főmunkatárs:

**HAUGH BÉLA.**

Kiadja Báter János nyomdája Szekszárdon.

Szerkesztőség: Széchenyi-utca 1085. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő összes közlemények.

ELŐFIZETÉS:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

NÉPTANÍTÓKNAK,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik: 5 kor.

## Vállalkozási kedv.

Általános vélemény, hogy a magyar ipar azért nem tud boldogulni, mert nincs külön vámterület. Kétségkívül sok igazság van ebben a fölfogásban is, de ha az ember hosszasan gondolkodik a dolog fölött, a hátramaradásnak és a boldogulni nem tudásnak némely okait magunkban is megtalálhatjuk.

A magyar ember általában idegenkedik az ipartól, gyermekeinket, ha rosszul tanulnak, azzal ijesztgetjük, hogy inasnak adjuk, s már alapjában ellenszenvet keltünk az iparos pálya iránt. Gazdag embereink, nagy uraink nagyon kevés, majdnem semmi gondot sem fordítanak arra, hogy a nyers terményeket maguk dolgoztassák föl, legtöbb szükségletüket a külföldről hozatják, s szinte kérkednek azzal, hogy cikkek híres külföldi termékek. Azt lehet mondani, hogy nem ment át a köztudatba az a fölfogás, a mely minden téren és irányban nemzeti dolgot követel.

Pedig ez is a hazafiság körébe tartozik. Nem mindig az az igazi hazafi, a ki nagy hangu frázisokkal dolgozik és a német hunczutságát szidja; az igazi hazafiság mindenkor a tettekben nyilvánult, nyilvánul és fog nyilvánulni; s nemcsak meghalni dicső a hazáért, hanem okosan élni is. Ma, mikor gazdasági dolgokért folyik a küzdelem az egész világon, mi sem maradhatunk a többi nemzetek mögött, a harcából nekünk is ki kell venni részünket, s csak akkor fogunk igazán hazafias dolgot művelni, ha hazánk anyagi megerősödésén is kötött szorgalommal dolgozunk.

Nálunk leginkább hátra van maradva az ipar. Jól tudjuk, hogy parancsszóra, varázsütésre olyan ipart teremteni nem lehet, mint a milyen a külföldön fejlődött békés viszonyok között, századokon keresztül. Nálunk is lassu és biztos fejlődésre van szükség, mert az erőszakolt fejlődés leginkább csak a látszat és külsőség, a minek nincs semmi belső tartalma és értéke. Nem kívánhatjuk tehát, hogy a mi iparunk egyszerre elérje a külföld iparának színvonalát, de igenis hathatósan kell sürgetni, hogy a fejlődés biztos alapjai rendszeresen le-

rakassanak; s itt az ideje, hogy az iparnak, ennek az igen fontos tényezőnek felvirágoztatására mindenki tegye azt, a mi tőle telik.

A külföldön kifejlett iparágakkal itthon egyszerre versenyezni igen bajos, majdnem lehetetlen; de van az iparnak számtalan olyan ága, a melynek fejlesztése nemcsak lehetséges, hanem szükséges, szinte parancsoló kötelesség. A mezőgazdasági termékeknek itthon való elkészítése parancsoló kötelesség s csupán ennek az egy iparágának fölvirágoztatása az anyagi boldogulásnak igen bőven fakadó forrása lehet.

Csak arra kell gondolni, mennyi munkás kezét foglalkoztat egy kifejlesztett iparág, mennyivel kevesebb munkás ember vándorolna ki Amerikába, ha itthon tisztességes megélhetési módot találna, mennyivel emelné a forgalmat, a vagyonosodást, ha az a tömérdek pénz, a mit most külföldre küldünk, itthon maradna. De ezt fölösleges bizonyítgatni és erősíteni, mert hiszen mindenki tudja; mindenki tisztában van azzal, hogy csak meg kellene csinálni, s akkor minden jó volna, akkor megszűnnék a panasz és a sópánkodás. De sajnos, nincs bennünk vállalkozási kedv és szellem. Nem merünk semmibe belevágni, mert hátha rosszul üt ki. És aztán kényelmesek is vagyunk. Azt gondoljuk, hogy a mi jó volt apáinknak, az nekünk is jó lesz, s megvagyunk régi hagyományainkban boldogtalanul, panaszkodva és szegényen. Ha pedig valakiben közülünk véletlenül van vállalkozási kedv, s a vállalkozási kedv nyomán meggazdagszik, óh akkor rögtön megjelenik az irigység, a gyanúsítás. És megint csak ott vagyunk, a hol voltunk, idegenkedéssel fordulunk el az ipartól, mert az „nem úrnak való foglalkozás.”

Bizony ilyen módon a magyar ipar sohasem fog fölvirágozni, de még akkor sem, ha meglesz az önálló vámterület; mert ilyen fölfogás mellett az élelmes és vállalkozó idegenek szedik le a tejfölt. Hanem igenis az egyéni vállalkozási kedv, a munka erős szeretete magától meghozza a gyarapodást, a gazdagodást, s bizony ha anyagilag itthon erősödünk, gazdagodunk, akkor nem leszünk rászorulva

a külföld ingatag alapon álló véleményére, támogatására, hanem önerőnk kényszerítőleg fog hatni a külföldre, s a tiszteletet, az elismerést anélkül is ki fogjuk érdemelni, hogy az idegen ujságírókat pénzzel kenegessük csak azért, hogy rólunk jót írjanak. De hogy ezt elérhessük, dolgoznunk kell. Nem szabad mindent az államtól várni, hanem ragadjuk meg magunk a dolog végét, azok pedig, a kiknek megvan az anyagi tehetségük, adják meg a jó példát arra, hogyan kell az ipari vállalatokat megteremteni, s ezzel nemcsak hazafias dolgot művelnek, hanem saját vagyoniukat is gyarapítják.

## Válság II.\*

Irta: Kirchner József, gépészmérnök.

(Folytatás és vége.)

Felsőbb szakoktatásügyünk reformálásának szükségessége megérett dolog — talán még érettebb, mint a most annyira aktualissá lett földtehermentesítés kérdése. Valóban sokat köszönhetünk az élére állított politikai helyzetnek, mert vele és általa azok a kérdések merültek fel, a melyek eddig szerény követeléseként húzódtak meg a közgazdaság keretében.

Mennyire töltik be a mi felsőbb szakiskoláink hivatásukat, láttuk. Megfelelnek-e a közgazdasági követelményeknek, szinte láttuk. Legyen szabad még eme kérdéseknek kiegészítésére a következőkben rátérnem — egyuttal szerény javaslataim érdekében a mélyen tisztelt szakkörök figyelmét kikérnem.

Megérett, evidens dolog felsőbb szakoktatásügyünk reformálásának szükségessége? Nézzük csak!

Vegyük első sorban az óvári akadémiát.

Erről az akadémiáról, a hogy ma áll, elmondhatjuk, hogy se fő, se egyszerű gazdasági iskola. Tudjuk, hogy ezen akadémiára szóló tanulmányi előképzettség a középiskolai matura. Sokkal nagyobb kvalitású, mint amit akár a kassai, akár a kesztelyi intézet megkövetel. S mit látunk?

Azt látjuk, hogy ennek dacára ez az akadémia nem ad nagyobb, felsőbb kvalifikációt, mert akkor nem volna mindegy valamely uradalomra nézve az, hogy intézői akadémikusok vagy egyszerű gazdasági iskolát végzettek.

Ez nem természetes!

Miért követelünk speciálisan az óvári akadémiára maturát? Ez még magában nem emelheti eme intézetnek tudományos színvonalát. S ha már a tanulmányi előképzettség sorába a maturát odaiktatjuk, — annak a

\* E közleménnyel befejeztük ez általános fel-tűnést keltő cikksorozatát. — Számítunk azonban kiváló munkatársunknak kilátásba helyezett ily irányú közleményeire. A szerk.

főiskolának igazán főiskolai, egyetemi rangnak kell lenni.

*Az óvári akadémiának tehát mielőbb egyetemi jellegű adjunk.*

Azonban! Korántsem domborodjék ki ez a jelleg külsőségekben, — hanem igenis az akadémián már meglévő, vagy még megalkandó tanszékek európai színvonalában. Így és csak így kerülhetnek ki ezekből a főiskolákból azok a vezető elemek, a melyek a magyar gazdasági politikai jövő nagy kérdéseiben irányító tényezőkként fognak szerepelni tudni.

Mert akár a szorgalomnak, akár a tehetségnek doktori címekkel való honorálása, valóban csak akkor emeli akármelyik főiskolának tudományos színvonalát, ha az minden tekintetben kiérdemelt.

A doktori címek osztogatását tehát — tekintettel, hogy legközelebb az állatorvosi főiskola és az óvári akadémia is megkapják, a legszűkebb határok közé kell szorítani.

Honoráljuk vele sok éves tanulmányozások hasznos és jeles fáradozásait — vagy a tehetségnek alkotó munkáját, de ne a lexikoni ismereteket, se a sablon határain belül mozgó iskolai tudásokat, — a miket az élet sója még meg sem szótt.

Ne szolgáljunk rá arra a külföldi vádra, hogy Magyarországon csak diploma-gyárak vannak, de nem iskolák, melyek az életnek nevelnek.

A legutóbbi napok eseményei között foglalt helyet egy másik szakiskolánk reformálásának a terve.

*A selmeczbányai m. kir. bányászati és erdészeti főiskoláról van szó.*

A szakkörök végre belátják azt, hogy az ezen főiskola kebelében alakult három szakosztálynak, u. m. a bányamérnöki — a fém és vaskohászati szakosztálynak, meg az erdőmérnöki szakosztálynak egymás mellett semmi értelme nincs.

Az egyik, a bányászati, tisztán technikai, a másik, az erdészeti inkább gazdasági karakterrel bír. Egypár tantárgyon kívül semmi, de semmi nincs, ami őket egybekötné.

Vannak, a kik amellett állanak, hogy a bányászati főiskolát műegyetemi rangra kell emelni, mások az egész főiskolát Pestre akarják áthelyezni.

Selmecz városa nem adhatja azokat az előnyöket, amiket a főváros, — argumentálnak az utóbbiak.

Helyes is igaz!

De ez az argumentum nem elégíthet ki bennünket!

Elismerjük azt, hogy fővárosunk előnyöket nyújthat — a szórakozások terén — de már a mi a komoly studiumot illeti — nem vitathatja el senki sem, hogy erre meg Selmecz előnyösebb.

Mik is lehetnek tulajdonképp azok a budapesti előnyök, amelyek ezen főiskolának tanulmányi ügyeire jelentékeny befolyással lennének?

Van nekünk sokkal nyomósabb érvünk, amely amellett szól, hogy ezt a főiskolát Selmeczbanán igenis, meg kell hagynunk. Rá kell erre jönnünk, ha a kérdést nem tisztán paedagogiai, de nemzeti szempontokból is megvilágítjuk.

Az a 300—400 lelkes akademikus ma a magyarság képviselője és védelmezője Selmeczbanán a nemzetiségi, jelesen a pánszláv törekvésekkel szemben. Nekünk Budapestben ezekre az ifjakra semmi — annál nagyobb szükségünk van Selmeczbanán.

Vagy nem hazafiatlan, háladatlan cselekedet volna-e e városnak gazdasági életéből most egyszerre, hirtelen kikapcsolni azt a részt, mely annak virágzó fejlődésével szerves szoros összefüggésben áll?

Az erdészeti főiskolának Selmeczen kell maradnia.

A bányászatnak és a kohászatnak szoros összefüggése a műegyetemi tanulmányokkal amellett érvel, hogy ezeket a szakosztályokat át lehet tenni a technikára. De nem szükséges, — hogy ezekből a szakosztályokkal egy második műegyetemet kovácsoljunk össze.

Térjünk át végezetül legfelsőbb szakiskoláinkra, a kir. József-műegyetemre.

Technikánkon örökös a panasz a miatt, hogy a hallgatóság agyon van terhelve. Majdnem minden megnyitó beszédben halljuk ezt a rektor uraktól.

Hát ez nem csoda!

Amennyi tantárgy egy-egy szakosztály keretében van, fele untig elég volna részletes tárgyalásokra.

A másik nehézség a matematika.

Ez nem kis akadályt gördít a technikusok elé. Négy semester rövid idő arra, hogy ezzel a hatalmas és nehéz anyaggal valaki megbirkózhassék. De hát időben kötve vagyunk, a felsőbb matematikát eltörölni, de még csak redukálni sem lehet, lévén a műszaki tudományoknak fundamentuma.

Segíteni ezen a nehézségen csak úgy lehet, ha középiskoláinkban — különösen szól ez a gimnáziumokra — különös súlyt helyezünk a számtanra. Sa mint azt az épen most nálunk időzött Klein göttingai egyetemi tanártól hallottuk, már középiskoláinkban be kell hoznunk olyan fogalmak ismeretét, melyek a technikán részletes tárgyalások anyagát képezik. Így a differenciál és integrál számítások fogalmait.

A hallgatóság túlterhelésének nehézsége egyszerűen elesnek, ha a tantárgyak számát redukáljuk, vagy pedig a tanulmányi időt négy évről felemeljük öt évre.

Az utóbbi megoldás racionális megoldás nem lehet.

A tehernek mód és időbeni könnyítése mit se változtat annak nagyságán és mértékén. Könnyen meglehet, hogy pár évtized múlva kevésnek fog bizonyulni az öt év is.

Redukálni kell tehát a tantárgyak számát!

A műszaki tudományoknak megcsontítása, avagy megrövidítése nélkül ez csak egyetlen egy uton lehetséges: Egy új szakosztálynak a felállításánál, a minek szükségességéhez az előadottak alapján kétség nem fér.

Ez az osztály lenne pedig a *gazdasági szakosztály*.

Jelesen pedig a gépészeti szakosztálytól elvonnánk a következő tantárgyakat: a malom-, a fa-, a papir- és szövőipart. Ezek helyett beható és részletes tárgyalások anyagát képeznék a *calorikus és motorgépek* és a ma már annyira fontos *elektrotechnika*.

Így az új gazdasági szakosztály keretében sorakoznának a malomipari, a faipari, papiripari és szövőipari tanszékek, továbbá a mezőgazdasági géptan, a szőlészeti-borászati és tejgazdasági géptan.

Emeljünk külön szakosztályt a *gazdasági iparágak* részére. Amennyire a hazai vegyészeti megérdemli ezt a technikán, annyira alapon talán jogosult a külön *gazdasági szakosztály* felállítása is.

Erősen hiszem, hogy Magyarország gazdasági kibontakozásának legsürgősebb előmunkálatai ezek lehetnek. Magyarország számára kiváló *produktív szellemi erőket* kell nevelni, addig az önálló vámterület se sokat lendít rajtunk. Ezt a válságot, ezt a visszás és kárhuzatos állapotot földtehermentesítéssel, progresszív adóval, önálló vámmal stb. egyéb sokat ígérő jelszavakkal megoldani nem lehet.

Meg kell gondolnunk, hogy földet mivelő, a föld erejéből élő nemzetek vagyunk! E téren tehát, a mikor életkérdésünké válik az, mennyire vagyunk ügyesek, erősek és értelmesek a földünkben rejlő termő erőknél minél nagyobb foku kihasználásában, nem lehet a régi idők álláspontján megmaradnunk.

Uj idők szellemeinek kell áthatnia Magyarországot felsőbb szakoktatásügyét.

Vajta, 1905. október 24.

## VÁRMEGYE.

### A jegyzői nyugdíj választmány ülése.

A tolnamegyei községjegyzői nyugdíjalapra felügyelő választmány október hó 25-én és 26-án a jegyzők érdekeire kiváló nagy fontossággal bíró ülést tartott, melyen *Simontsits* Elemér várm. főjegyző elnöklété alatt *Kurcz* Vilmos árvaszéki elnök, *Örffy* Lajos, dr. *Hir-*

*ling* Ádám, *Kerbolt* István, *Erdős* Gábor, *Várkonyi* Iván és *Illés* Gyula felügyelő választmányi tagok, úgy *Klimes* Antal hógyszéki jegyző, mint a tolnamegyei községi és körjegyzők egyletének jegyzője vettek részt. A felügyelő választmány jegyző tagjai már 24-én este értekezletet tartottak, 25-én pedig a választmányi ülés megkezdése előtt tisztelgtek a vármegyei főjegyző urnál, a mikor is *Kerbolt* István, mint a megyei jegyző-egylet elnöke átnyújtotta ezen egyletnek a községi jegyzők magánmunkálati díjszabásának módosítására irányuló kérvényét, melyre nézve a vármegyei főjegyző ur legjobb akaratú támogatását ígerte azzal, hogy a kérvényt a november 7-én tartandó törvényhatósági bizottsági ülésen tárgyalás alá fogja bocsájtani abban az esetben, ha az a községi szakosztály által akkorra kellőképpen előkészíthető lesz. A jegyzői nyugdíjalapra felügyelő választmány október 25-én a tárgysorozatba felvett következő ügyeket intézte el: *Várkonyi* Imre gyönki jegyző, *Mess* József mázai s.-jegyző, *Németh* L. magyarkeszii jegyző, *Weltner* Dániel nagyszékelyi jegyző, *Brogli* József mázai körjegyző, *Keszler* Károly kányai jegyző, *Halmi* Emil hógyszéki s.-jegyző, *Nagel* János hógyszéki s.-jegyző, *Wagner* József várdombi jegyző, *Hesz* Lajos kölesdi jegyző, *Somogyi* Vilmos bedegi s.-jegyző, *Csukly* Gyula regölyi s.-jegyző, *Abbaj* György dunaföldvári irnok, *Bauer* Károly dunaföldvári irnok, *Stokinger* János kocsolai s.-jegyző a község jegyzői nyugdíj alapba felvétettek, illetőleg a javadalmukban beállott változás figyelembe vétetett. *Ifj. Rumi* Imre izményi s.-jegyző kérelme pótlásra visszaadott. *Steib* Mihály dörripatlani jegyző kérelme, mint tárgytalan mellőztetett, mert a nyugdíj alap tagjai közé már 1904. évben felvétetett. *Özv. Sebestyén* Imréné temetkezési segély iránti kérelme elutasított. *Hebrong* Mihály bátai s.-jegyzőnek fizetés halasztás adatott és nőülésének bejelentése tudomásul vétetett, 5% os járulék kivetése mellett. *Czéh* Ferencz dombóvári jegyző kérelmének hely adatott. *Várkonyi* István kérelme elutasított. *Rode* Anna nevelési pótléka beszűkített. *Varga* Kálmán neveltetési pótléka önkéntességi évére is folyósított. *Körtvélyesi* László gyönki községi irnok nem vétetett fel a nyugdíj alap tagjai közé, mert nem kérte felvételét, csak a főszolgabíró jelentette be megválasztását. *Néveri* Árpád f.-ireghi, *Lágler* S. nagyszokolyi, *Scherer* Gy. tamásii, *Blochinger* E. tamásii jegyzők azon kérelmükkel, hogy az állam által kiegészített fizetésük után vétessenek fel a nyugdíjalapba, elutasítottak, mert ezen emelés figyelembe vételére jogerős szabályrendelet még nincs. *Özv. Kovács* Sándorné előbb özv. *Puskás* Jánosné kérelme, hogy első férje után megszavazott nyugdíja újból folyósíttassék, elutasított.

Ezek elintézése után a választmány a község-jegyzői nyugdíj-szabályzat módosítása céljából a tolnamegyei községi és körjegyzők egylete által készített szabályrendelet tervezetét vette tárgyalás alá, hogy a november 7-iki törvényhatósági bizottsági gyűlésre előkészítse. Ezen szabályrendeletből kiemelendők a következők:

1. A rendszeresített állásban levő aljegyzők, segédjegyzők és községi irnokok is kötelezőleg tagjai a nyugdíjgyesületnek.

2. A nem rendszeresített állásban, — de jegyzői irodában eltöltött idő is beszámítható 10 évre visszamenőleg, — ha a megfelelő járulék befizettetik.

3. A községek járulékát 6 fillérről 8 fillérré emelték.

4. Az ezután a községek által megszavazandó új személyi pótlék csak a vármegye törvényhatóságának jóváhagyásával számítható be a nyugdíjba.

5. A nyugdíj csak szünetel, ha betegség miatt valaki nyugdíjaztatik, vagy végkielégítést kap. Ha ismét szolgálatba lép s a végkielégítést visszafizeti, újból igényt tarthat a nyugdíjra.

6. Ha más megyében, vagy más hivatalba lép, nyugdíja szünetel s nyugdíj igénye feléled, amint újabb hivatalába is nyugdíj-képes lesz.

7. A nyugdíjra való igény nem vesz el a fegyelmi eljárással; csupán csak vétkeesség esetén.

8. A nyugdíj elvesztésére nézve a vármegyei tisztviselői nyugdíj szabályzatot vetették alapul.

Ezeket a változtatásokat Simontsits Elemér várm. főjegyző javaslatára fogadták el. Ezenkívül Földvári Mihály főlevéltárnok, mint a nyugdíj választmány elnöke, javaslatára elfogadták, hogy

9. Nemcsak a fiu, hanem a leányrúvák is részesülnek neveltetési kegydíjban a felsőbb iskolákban.

10. Végül az özvegyek, ha másodszor férjhez mennek és ez a férjük is meghal, az első férj után való nyugdíj igényük feléled.

A választmányi ülés rövid megszakítással 25-én este 1/2 7 óráig, majd 26-án d. e. 9 órától a délutáni órákig tartott.

## VÁROSI ÉLET.

**Tisztviselőválasztás.** Szekszárd r. t. város képviselő testülete f. hó 30-án d. e. 9 órakor ülést tart. Ezen ülésen töltik be a főjegyzői, valamint a mérnök-számvevői és az állatorvosi állásokat, így aztán teljes lesz a városi tisztviselők száma.

**Az új főkapitány.** Az új főkapitány megkezdte hivatalos működését s úgy látszik van érzéke a sürgős és szükséges teendők mielőbbi életbe léptetése iránt. Így a Szekszárdon oly gyakori csend és rendháborítás megakadályozása érdekében a következő szabályrendeletet dolgozta ki: Aki illetéktelenül a város területén, tereken, utcán, utakon és általában a szabadban az éjjeli vagy nappali nyugalom háborító zajt, aki viselkedésével csődületet, nyilvános helyen verekedést, lármát idéz elő, durván szitkozódik vagy viselkedésével botrányt okoz, aki a nyilvánosság jellegével bíró helyek nyílt vagy zárt helyiségeiben a közrendet vagy mások élvezetét háborítja, vagy egyes személyeket közbotrányt okozó cselekmények által megérint, aki a gyalog közlekedésre szánt utat minden ok nélkül elállja, amennyiben cselekménye a fennálló törvényekbe vagy szabályrendeletekbe nem ütközik, kihágást követ el és az 1901. évi XXV. t.-cz. 23-ik §-ában megjelölt cselekre fordítandó 40 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, a pénzbüntetést képező összegnek behajthatatlansága esetén pedig az 1879. évi XL. t.-cz. 22. §-a értelmében megállapítandó elzárással büntetendő. Kihágási esetekben elsőfokulag Szekszárd r.-t. város rendőrkapitánya, másodfokulag a vármegye alispánja, harmadfokulag a m. kir. belügyminiszter bíraskodik.

## HIREK.

### Rigmus a hétről.

Csirip, csirip — csipog egy veréb,  
Akarták, tehát ismét itt a hét!

Nem kezdem Pesttel, mert a vége — Bécs,  
Inkább egy szuszra ki, Párisba mék,  
Onnan Londonba, majd Berlin felé:  
— Már megint háborog a: Revanch-Pelé...  
És idehaza nyirkos, őszi nap,  
Az ember folyton csak ködöt harap,  
Míntha hizlalnák, a csepp oly kövér...  
— Az államkassza csak az — ösztövért!  
Ázt mondják, ritkul, fogytán a garas,  
Érzi nemsoká Tolna — Fogaras.  
Lyukas az ország kis lajbi zsebe,  
Maholnap nem lesz benn, fabalka se...  
Nincs isko.ára, koplalj tisztikar,  
Kezd a szenvedést, nagyszáju magyar...  
És a honatyák?! az már más beszéd,  
Nekik kidukált négy hónapra még!  
Vívát, bravó, megmentve a haza:  
A legéltkebb négyszáz — jól laka!

Hopp, de bocsánat eme szavakért,  
Utánoztam csak a — borotva-élt,  
Amely kicsorbult, s haj, örökre már,  
Az eszem, tollam, jó Barthára jár.

A tisztelt Háznak szokott szavaként:  
Nem kívántam én sérteni »egyént« —  
De így csipkedett s osztott ő — halált —  
— És... és: bi: sokszor szegfejet talált...

De a »legujabb« oldalamba fúr:  
Megjött Bonyhádra, ki? hát — Baneth úr...  
Van-e, a ki még nem hallá nevét?  
Bérczy bércz s völgyön üzte szerzetését:  
Ő fordítá a híres Zegysigot,  
De kit meg Zegysig sárba — fordított...

S hogy Lujza válik, már régi dolog,  
De csak most tudtuk meg, mi magyarok:  
— (Mert elárulta ördöngös Soma,  
Immár az »udvar« nagy prókátora), —  
Hogy a fenség csak bennünk hisz, remél...  
— Hohó, hát megint arról fú a szél?  
Óh, jó magyaram, így volt, így leszen:  
Baj van, kiáltsd hát: vitam, sanguinem...

S nagy szenzációt kelt a Prielle eset:  
Elméje gyöngye, szól a kereset,  
Pedig tán szive volt a gyöngye csak,  
Óh, nemsokára hozza majd a lap,  
Édes bosszút áll a jó »nagymama«:  
— Férje nem lesz, csak — fogadott fia...

Tudnék kirázní hirt még ezert:  
Vészi is téski... s megválták Herczeget,  
De féltem orrom, int idők jele:  
Politikába ne üssük bele...  
Az ország után, jöjj hát városunk,  
Szenzációnk nincs, hej, de van — sarunk,  
Vagy szenzáció ennél szebb, lehet?:  
Ólbe viszik — ugatni az ebet!  
S ha urí dáma ki, utcára lép,  
London lefözve, kérded, hogy mikép?  
Kinézheted ott százszor szemedet:  
Nem látsz ennyi — térdszalag rendjelet...  
Mert járdánk nincs már, sár az, vizözön,  
Szent ég: mi lehet most a Sárközön?  
Vagy nincs is Sárköz már eggátán?  
Ránk szakadt tán egy égi ocean?!

Hopp, de készül már az új trotoár,  
Korzónk is lesz, de eszembe mi jár?:  
Dedk Ferencznek híres papucsa,  
Mellyel meglepte egyik kis huga.  
Óh, az a papucs csinált galibát:  
Dedk velt hozzá mindjárt új ruhát,  
Az új ruhához kellett új butor,  
Butorhoz új ház, s ehhez új fasor...  
S mindezt okozta egy kicsiny papucs —  
Óh bár csak járna Szekszárd is csak úgy!  
Még meg sincsen a korzó-trotoár,  
Kell hozzá s lesz is, széő ivlámpa már,  
Ehhez meg illik vasuthoz ki, ut,  
S az új uthoz kell: egész új vasut,  
Az új vasuthoz meg kell: forgalom:  
A trotoárra még több szeladon,  
Sarokra hordár és dajka sereg  
S dajkához dukál: huszárezered!  
Vagy szorultságból jó baka s tüzér —  
S Szekszárd, mint Phönix, új életre kél!  
— Mit tesz egy papucs, azaz trotoár?!  
— Csakhogy mindez oszt meg is vóna már!

S hátra mi van még?: tessék, már havaz,  
De nem a bankó, pedig kéne az,  
Kell fa, petrolis, egy kis szirozó  
És minden háznál van egy-két siró,  
Ha nem is baba, bálozó leány,  
Kinek ruha kell s gombos lakktopán,  
Mert megkezdődött im a tea-zsúr,  
Jól mulatott ott, mondják, minden úr,  
A jókedv pezsgett, csakugy tombola,  
Még tánczoltak is... és volt tombola...  
Óh, bámulatos a gyöngye női szív,  
Síró nyomorral szembeszállni hív,  
Fegyvertelenség az ő fegyvere,  
Gyöngédségében van az ereje —  
Ha soká így tart, nem lesz itt szegény,  
— Majd csak eltartjuk egy kis — herbatón...

Csirip, csirip, csipog egy veréb:  
Viszontlátásra, hogyha jó a — hét!

GYUTACS.

— A törvényszék új jegyzője. A m. kir. igazságügyminiszter Wagner Andor és Végess Ferencz dr. szekszárdi kir. törvényszéki aljegyzőket a szekszárdi kir. törvényszékhez jegyzőkké nevezte ki. Örömmel konstatáljuk, hogy törvényszékünknel ha lassan is, de még is csak megindult az érdekes emberek előlépése.

— **Aranymise.** Fehér Márton szentferencz-rendi szerzetes ötven évi lelkesi működése után ez év október hó 19-én mondotta el aranymiséjét Budapesten, a rend templomában. A jubiláns tulajdonképpen Hidján, illetve Szedresen működik mint lelkész, a hol Bezerédj Pál és Andor birtokosok a kegyurak. Sokan fogják tudni, hogy Fehér Márton már 47 évet töltött Hidján és éppen ez emelte az ünnepet, midőn jubileuma után mult vasárnap, vagyis október hó 22-én a hidjai kápolnában végezte az isteni tiszteletet. Minden oldalról a legmelegebb szívélyességgel halmozták el az agg jubilánsot, ki igazán méltó tagja az országiszerte népszerű szent Ferencz-rendnek. Általános szeretetet és tiszteletet érdemelt ki mint Isten szolgája azon működésével, melyet mindenkor a mély vallásosság irányított. Hitoktatásai igazán szívből eredtek és meg is találták az utat a hívők szívéhez. Együttal mint tanító is működött majdnem 40 évig és ezen a téren szintén elévülhetlen érdemeket szerzett. Nemzedékeket nevelt fel, kiket egyformán oktatót az isteni félelemre, a felebaráti és a hazaszeretetre. Ezen áldásos és igaz keresztény szellemtől áthatott működésével biztosította magának előbbi úrnője, néhai özvegy Bezerédj Istvánról becsülését és elismerését. Ezzel érdemelte ki jóindulatu barátságát azon sok előkelő férfunak, kik régi idők óta el szoktak látogatni Hidjára. Ezen férfiak között voltak: Bartal György, Horváth Mihály püspök és történetirő, Gyulay Pál. Sőt még Deák Ferencz is mindig szívesen találkozott a sok tekintetben eredeti hidjai pappal. Az agg lelkész iránti szeretet, tisztelet és ragaszkodás lélekemelően megnyilvánult külsőleg is, amennyiben ezen vasárnap a hidjai kápolna virágdiszt öltött. A hidjai és a jegenyési gazdaságból az összes cselédség és Szedres községből annyian jöttek az isteni tiszteletre, hogy a kápolna előtti tér is zsufolásig megtelt. Isteni tisztelet után több illusztris vendég ebédre jött össze a kastélyban, mely alkalommal a házigazda köszöntötte fel a jubilánsot. Saját és a nép nevében köszönetet mondott soha nem fáradó lelkes és áldásos működéséért és kérte a Mindenhátot, hogy még számos évekig tartsa meg e derék férfit a hidjai második családjának és mindazoknak, a kik megtanulták őt szeretni és tisztelni.

— **Tiszti orvosi vizsga.** Dr. Kovács Rezső dombóvári orvos, a gyermektelep felügyelő orvosa e napokban Budapesten kitűnő eredménnyel tette le a tiszti orvosi vizsgát.

— **Lakoma Ács Vendel postafelügyelő tiszteletére.** Megemlékeztünk már Ács Vendel szekszárdi m. kir. postafőnöknek megérdemelt előléptetéséről. Most arról értesülünk, hogy a főnökéhez ragaszkodó postahivatal tisztikara s az előléptetthez közelebb álló jóbarátok és tisztelők barátságos lakoma rendezésével is kifejezést adtak iránta való szeretetüknek és őszinte tiszteletüknek. A sikerült lakomán az első felköszöntőt mint szolgálatra legidősebb, Zarubay Antal szállító posta mester mondta az ünnepeltre, míg ennek nejét Éber Márton nyug. tanító köszöntötte fel. Majd a tisztikar nevében, mint rangidősebb Valdman Antal p. t. főtitest mondott tartalmas és emelkedett szellemű beszédet. Vázolván a postai terhes szolgálatot, különösen kiemelte az előléptett Ács Vendel főnök kiváló szorgalmát, pontosságát s nagy szakavatottságát s a tisztviselőkkel szemben mindenkor tanúsított atyai jó indulatát, biztosította egyúttal őt ragaszkodásukról és szeretetükről. Ács Vendel postafőnök, hálásan köszönte az ováció s válaszában meleg szavakkal emlékezett meg Opris Péter posta és távirda igazgatóról, kit a tisztikar egyhangu elhatározással még az éj folyamán táviratilag üdvözölt. A társaság a legvidámabb hangulatban a késő éjjeli órákban oszlott szét.

— **Két új törvényszéki jegyző állás.** Hazlinszky Géza az új törvényszéki elnök rövid itt léte alatt is tájékozást szerzett már a szekszárdi kir. törvényszéki jegyzői kar végtelen lassu, mondhatni szármalmas előlépési viszonyairól s ennek az eredménye az, hogy az igazságügyi miniszter ujabban 2 rendes

törvényszéki jegyzői állást rendszeresített a törvényszéknél. *Vágner* Andor és *Véges* Ferencz dr. törvényszéki jegyzők már ezekre az állásokra léptek elő.

— **Az új pécsi püspök.** A hivatalos lap tegnapi száma, — mint lapunk zárta-kor olvassuk, — végre meghozta a pécsi püspök kinevezését. — A király csakugyan *Zichy* Gyula gróf, Bules melletti szent Mártonról nevezett czimzetes apátot, pápai kamarást nevezte ki a pécsi egyházmegye püspökévé. Az új püspök kinevezését örömmel fogadja mindenki s nagy várakozással tekint hazafias tevékenykedése elé. — Üdvözljük a pécsi egyházmegye új főpappját.

— **Eljegyzés.** *Schwirán* József szekszárdi áll. főgimnáziumi tanár eljegyezte Szekszárdon *Klieber* Böskét, a szekszárdi belvárosi róm. katolikus egyház köztisztelőben álló kántorának, *Klieber* Györgynek és nejének szül. *Rausz* Gizellának leányát.

— **A központi szolgabírói állás.** A központi járási egyik szolgabírói állás betöltése a jövő hó 7-iki közgyűlésen lesz. Hogy a jelölt személyére nézve megállapodjanak, az alább felsorolt bizottsági tagok e hó 29-ére a központi járás többi törvényhatósági bizottsági tagjait értekezletre hívták össze. Körelevelük a következő: A folyó évi november hó 7-én tartandó őszi közgyűlés tárgysorozatának 5. pontja szerint a központi járás azon szolgabírói állása, melyet jelenleg *Hagymássy* Zoltán tb. szolgabíró helyettesít — választás útján véglegesen be fog tölteni. — Miután ezen szolgabírói állás központi járásunk érdekeit közelről érinti, szükséges, hogy a megválasztandó egyén személyében egyöntetien foglaljunk állást és megállapodásunkat vármegyénk többi járásaival közöljünk: azoknak méltányos és jóakaratu támogatását is megnyerjük. — Felkérjük tehát a központi járás törvényhatósági bizottsági tagjait, sziveskedjenek e czélból f. évi október hó 29-én délelőtt 10 órakor a Szekszárd város tanácstermében megtartandó értekezleten minél számosabban megjelenni. Kelt Szekszárdon, 1905 október 24-én. Boda Vilmos, Leopold Sándor, Török Béla, Nagy György Hangonyi, Szondy István, László Lajos, dr. Steiner Lajos, Kiss Károly, Bodnár István, Szeghy Sándor, dr. Szász Endre, dr. Szilly Géza, Tenczlinger Lajos, Tenczlinger István, Horváth József, P. Deák József, Paprika János Horváth, Balázs M. János, Ivánics István, B. Varga János, Mózes János, N. Zsikó Péter, Zsikó János, Zsikó Mihály, Asztalos Péter, Benák János, Mayer Alajos, Taffner János, Szél Gáspár, Takaró István, Návay Emil, dr. Pirnitzer Béla, Stann István, dr. Beöthy Károly, Leicht Lajos, Nagy János Prantner, Siposs Márton, Ujj János, Füglein Márton.

— **Esküvő.** *Lévay* Nándor zombori tanító e hó 24-én délelőtt lépett házasságra *Kökényesi* Józsa kisasszonnyal, *Kökényesi* József vármegyei irnok leányával, Szekszárdon. A polgári egybekelés után az ifju pár a belvárosi róm. kath. templomban részesült egyházi áldásban.

*Guthardt* Ignác, a *Molnár*-nyomda papírüzletének vezetője, november hó 15-én esküszik örök hűséget *Heller* Jolán kisasszonnyal, *Heller* Simon döbrökői nagyvendéglős leányának az ottani izr. templomban.

— **Gyógyszertár eladás.** *Eibeck* Ödön gyógyszerész eladta budapesti gyógyszerterát *Ladányi* Zoltán gyógyszerésznek 122500 ftért. A gyógyszerterát átadása november 3-án lesz. *Eibeck* gyógyszerész pedig visszahurczolódik Bonyhádra s nemsokára ismét kezelésébe veszi ottani gyógyszerterát, amelyet jelenleg *Ihrigh* Károly gyógyszerész bérel.

— **Áthelyezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Rontó* Árpád pénzügyigazgatósági számgyakornokot — kinek állását önkénteskedése alatt mással töltötte be, Szekszárdról Rimaszombatba helyezte át.

— **Halálozás.** *Felső-őri Nagy* Istvánt és nejét szül. *bilkei Pap* Máriát nagy csapás érte. 9 éves kis leánykájuk e hó 22-én váratlanul elhunyt. A kedves kis halottat Dombóvárott e 24-én délelőtt a közönség általános

részvéte mellett kísérték ki utolsó útjára. A lesújtott szülők a következő gyászjelentést adták ki: Alulírottak egy a maguk, mint a kiterjedt rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudják drágaságuknak, édes kis lányuknak, *Bözsikének* élete 9 ik évében rövid, de kinos szenvedések után f. évi október hó 22-én délután 3 és fél órakor történt gyászos elhunytát. A boldogult kis angyal hült tetemei f. évi október hó 24-én délelőtt 11 órakor fognak az ágostai hitvallású evangélikus egyház szertartásai szerint beszenteltetni s a dombóvári egyesült protestáns egyház sirkertjében örök nyugalomra helyeztetni. Dombóvár, 1905. évi október hó 22-én. Áldott legyen emlékezte! Felső őri *Nagy* István és neje sz. bilkei *Pap* Mária mint szülők. Felső őri *Nagy* Barnabás és Pistika mint testvérek. Özv. Felső-őri *Nagy* Jánosné sz. *Tóth* Riza, özv. bilkei *Pap* Lajosné sz. szenci *Fördös* Etelka mint nagyszülők.

— **Villanyvilágítás a kir. törvényszéknél.** A villanyvilágítás bevezetésével egy a kir. törvényszéknél, mint a törvényszéki elnöki s főügyész helyettesi lakáson elkészültek. Legközelebb még a törvényszéki épület folyosóit látják el villanyvilágítással.

— **Ajándék a rabsegélyző egyletnek.** *Mayer* Antal a szekszárdi rabsegélyző egyletnek 10 koronát adományozott.

— **A Dunántúli Közművelődési Egyesület** szerdán délután ülést tartott *Rákosi* Jenő elnöklésével Budapesten, a melyen részt vett *Dőry* Pál Tolnamegye alispánja is. Sajnálatosul vette tudomásul a választmány, hogy *Szell* Kálmán diszelnök és *Pallavicini* Ede örgróf, elnök az ülésen jelen nem lehettek. *Lukács* György vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratát, melyben közli, hogy az egyesület egyik legrégibb óvóját, a fejérmegyei *Tárnokit* 1906-tól kezdve állami kezelésbe veszi át, örvendetes tudomásul vette a választmány *Iglódi* Lenke szaári óvónőnek 50 korona rendkívüli jutalmat szavaztak meg. Bemutatták a **Muzeumok** és **Könyvtárak Országos Tanácsának** átiratát, melyben tudomásul veszi az 1905. évre megszavazott 3600 korona állami segítség elszámolását, a mely összegből a még rendelkezésre álló 620 koronából a következő helyeken állított föl könyvtárakat: *Tatabánya*, *Muraszombat*, *Ogyala*, *Tardos*, *Aranyos* és *Igal*. Az egyesület fontos hazafias feladatai iránt való nagyobbérdeklődés megnyilatkozása-képp örvendetes jelentéssel szolgált *Rákosi* Jenő; bejelentette ugyanis, hogy *Tallian* Gyula Somogy megye főispánjának lelkes agitációja folytán a *csurgói, somogyisurgói, a barcs-drávavidék a tabvidéki takarékpénztár* s a *barcsi sertéshizláló részvénytársaság* 200 koronás alapítványt tett, *Fáth* Pál báró fejérmegyei főispán útján pedig a *szekesfejevári kereskedelmi bank* tett 200 koronás alapítványt, az adonyi takarékpénztár pártoló, a dunapentele-ráczalmási takarékpénztár rendes tagul jelentkezett. Rajtuk kívül is többen léptek be. Egy nagyobb alapítvány érkezett, a mennyiben *Sarabia* József (Solymár) honosítása alkalmából 250 koronát adományozott a D. K. E. céljaira. Tárgyalta a választmány a D. M. K. E. indítványát a görög keleti magyar egyház létesítése iránt, valamint az Országos Nemzeti Szövetség átiratát a népiskolai oktatás reformja iránt, végül *Csépai* Jenő számtanácsos tett jelentést a tárgysorsjáték huzásának előkészítése dolgában. A sorsolás november 11-én este nyolcz órakor lesz a VII. kerületi előljáráson. A huzás órájáig egy koronáért vásárolható sorsjegy a *kigyó-téri királyi palotában* és az *Andrássy-ut 1. száma* alatti helyiségben.

— **A tisztviselőtelep.** Sok viszontagság után fölépült a tisztviselőtelep egy része s a tulajdonosok fele belé is költözött az új házakba. Annak idején a város is megígérte, hogy a világításról és a felvezető utca kikövezéséről gondoskodni fog. Most azonban a város vonakodik az ígéretet teljesíteni s a beköltözött lakók abba a kényelmetlen helyzetbe kerültek, hogy a hivatalokat alig tudják megközelíteni, vagy ha ők át is tudják gázolni a feneketlen sarat, gyermekeik nem

juthatnak el az iskolákba. Ugyancsak így van a világítással is. Fölállítottak három szomorúan pislogó petróleumlámpát, de nincs benne semmi köszönet, mert a lámpások vagy nem világítanak, vagy ha világítanak is, oly gyarló fényt árasztanak, hogy bizony igen bajos az elgázolás. Hiszen ha nem is alkalmaznak ivlámpákat, meg ha nem is borítják aszfalttal az utcát, annyit csak megérdemelne ez a nagy erőfeszítéssel létesített telep, hogy a város legalább egy kis jóakarattal lenne iránta.

— **Belepés a rabsegélyző egyletbe.** A szekszárdi rabsegélyző egylet tagjai sorába újabban dr. *Herczeg* Gyula kórházi főorvos lépett be.

— **A feneketlen sár.** Most derül ki igazán, hogy Szekszárd tulajdonképpen a legkezdetelegesebb falvak közé tartozik. Néhány utcát leszámítva a közlekedés valósággal megakadt. A téglából készült gyarló járdák tele vannak sárral és pocsolókkal úgy annyira, hogy csizma nélkül bajos az átgázolás. Mert hát a piszok letisztításáról ki is gondoskodnék. Jó az a magyarnak úgy is, az urak pedig vegyenek csizmát, ha járnak akar-nak, vagy pedig maradjanak otthon. No de mindez semmi. Végre is az urak csizma nélkül is vállalkoznak az átkelésre; hanem a magyar van igazán megakadva — szeke-rével. Tengelyig vág a sárba a szekér s ha megvan rakva, sehogysem akar mozdulni. Itt is ott is látni a gyönyörű jeleneteket. És üti a magyar a gebéket és szidja az Uristent minden elképzelhető jelzővel, a szekér pedig nem mozdul. Ott reked a sárban, míg valami segítség nem érkezik. De hát azt mondja a magyar, minek csináltassunk mi utakat az uraknak.

— **Halott átszállítás.** *Krasznay* Mihály siklósi főszolgabírónak pár évvel ezelőtt elhalt nejét szül. *Bun* Ilonát, a mult szerdán meghozták Siklósról s a paksi családi sírboltba helyezték örök nyugalomra. A koporsót Mözsig vasuton hozták s innen kocsin szállították Paksra, hol *Streicher* József esperes plebános beszentelte s nagy közönség jelenlétében helyezték el most már végleges pihenő helyére.

— **A Magyar Védő Egyesület** nőosztálya a napokban megalakult. Az ülést id. *Lovassy* Ferenczné alelnök nyitotta meg. Az osztály elnökül *Wenckheim* Frigyesné grófnőt, társelnökül *Dessewffy* Emilné grófnét, id. *Lovassy* Ferencznét és *Elek* Pálnét, előadókul *bedői* *Markos* Györgynét, *Vigh* Albertnét és *Hajnos* Sándornét választották meg. Együttal megválasztották az osztály 100 tagját. *Feszty* Árpád festőművészt üdvözlük a honi ipar érdekében közzétett lelkes fölhívásért, s elhatározták, hogy a jótékony nőegyesületekhez, asztaltársaságokhoz s magához a vásárló közönséghez a következő felhívást intézik:

Pártoljuk a honi ipart, ne szavakkal, de tettekkel!

A Magyar Védő Egyesület női osztálya úgy véli, hogy az emberbaráti szeretet cselekedete és a kegyelet lerovásának ténye annál magasztosabb, ha egyuttal a honi iparpártolás eszméjét is szolgálja. Kéri tehát a jótékony nőegyesületeket, az asztaltársaságokat és mindama köröket, melyek a karácsonyi ünnep alkalmából szegény gyerekeket ruháznak fel, hogy e gyerekek felruházására valódi hazai szöveteket vásároljon és e ruhákat a hazában élő vagyontalanabb kisiparosokkal készíttessék el. Továbbá kér mindenkit, hogy mindszentek napján szeretetteiknek hantját valódi hazai gyertyával és mécsessel világítsák ki. Sok millió korona értéket képvisel az a gyertya és mécses, amit, évenként a sirok kivilágítására használ föl a nemzet, nyujtsuk e keresetet a hazai munkásoknak. Minden vidék első sorban a saját területén lévő gyárak, kézműipar és háziipar használható termékeit fogyasztsa. Ebben a fogyasztó közönséget a helyi egyesületek az iparosok és kereskedők minden városban tájékoztathatják.

— **A nagymányoki híres márványról.** Nagymányokon a „*Galandauer* Testvérek” cég, illetve *Galandauer* Gyula és *Abrahám*, mint a *Galandauer* Jakab cég tulajdonosai győ-

nyórt márványt fedeztek föl. Dr. *Lőrenthey* Imre budapesti egyetemi tanár, akadémiai tag, jeles író, mint geológiai szakértő járt a napokban a helyszínén és ő azt a világ legkitűnőbb minőségű márványai egyikének minősítette. A bányatulajdonosok két darabot a „Tolnavármegyei Múzeum“-nak ajándékozták, ahol mindenki meggyőződhetik e márvány remek voltáról. Amint értesülünk, a kormány anyagi támogatásával indul meg e kiváló ipari vállalat, mely hivatva van minden külföldi márványt kiszorítani a hazai piacról.

— **A Protestans Pap.** *Lágler* Sándor kölesdi ev. pap, *Kálmán* Dezső kölesdi ev. ref. pap kitűnően szerkesztett szakközleményének októberi száma a következő tartalommal jelent meg: Szász Károly. Az igaz Istentisztelet. Néhány nem éppen érdektelen hivatalos tapasztalat. Reformációi ünnepi beszéd. Szent János evangélista élete. Gyászbeszéd. Egyházi beszéd. Halotti beszéd. Vegyes. Előfizetési ára: Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre 2 korona. Egyes szám ára 80 fillér.

— **Szőlőszeti és borászati értekezlet Szekszárdon.** A Magyar Szőlősgazdák Egyesülete programjába vette, hogy a szőlőszet és borászat aktuális napikérdéseinek megvitatására az ország különböző borvidékein értekezletet rendez. Eddig három helyen tartott ilyen értekezletet, a legközelebbit Szekszárdon rendezi és ennek az értekezletnek részleteit most állapítja meg a rendezésben részes Tolnamegyei Gazdasági Egyesülettel. Ez az értekezlet előreláthatólag borvissárlással lesz kapcsolatos. A további, a tél folyamán tartandó értekezletekről úgy határozott az egyesület, hogy a helyet és időt illetően figyelemmel lesz a szőlősgazdák köréből megnyilatkozó óhajásokra.

— **A bekesség megrontói.** Bátaszéken néhány szájhős népboldogító következetes hajszát indított a róm. kath. hitközség tanácsa, a prépostplébános és kántor ellen. Elkézdtek azzal, hogy a hitközség költségvetésének tárgyalását két éven át megakadályozták. Azután a prépostplébános ellen fordulva, lakásán ablakbeveréssel, utóbb határra hordással fenyegették, végül a plébánia ablakait felbérlet kocsis gyerekekkel be is verették, — azután a népet is fellázították ellene. Erre már aztán a prépostplébánost elhagyta keresztényi türelme s a hősködőket feljelentette a központi járás főszolgabírájánál. *Bajó* Pál főszolgabíró azután alaposan kioktatta a népboldogítókat izgága tetteiknek következményei felől. De ekkor a hitközségi tanácsra és a prépostplébános után a kántorra került a sor, akit alaptalan vádakkal, az egyházmegyei hatóságnak jelentettek fel. *Joó* Károly kántor azután, hogy a vádak alaptalansága kiderült, *Galli* András, *Reinhardt* András, *Vihli* Antal, *Thier* Antal, *Volf* Miklós, *Naunovics* József és *Klós* Nándor főkolompókat rágalmazás és becsületsértés címén a pécsi kir. járásbírósnál feljelentette. Mult szombat volt az ügy tárgyalása, melynek eredményéhez képest a bíróság *Galli* Andrást 80 korona és a többi fejenként 20 korona pénzbüntetéssel sújtotta, tekintettel arra, hogy a tárgyalás alatt több ízben bocsánatot kértek a megrágalmazott tanítóktól. Az ítéletet úgy a vádló, mint a védő megfélembizték.

— **Nincs költségvetés, nincs pénz.** Törvényen kívül levő pénzbeli állapotunkban a miniszteriumoktól egymás után jönnek vissza azok a kérvények vagy egyéb felterjesztések, amelyekben az illetők az állam hozzájárulását kérik, azzal az indoklással, hogy nincs pénz. — Így több tanítói korpótlékos kérvényt, tanító és tanterem szervezési kérvényt küldött vissza a vallás- és közoktatásügyi miniszterium, — a vármegyei árvaszéki jegyzői állás szervezésére vonatkozó közgyűlési határozatot pedig a belügyminiszterium küldte vissza azzal, hogy nem lévén költségvetés, nincs pénz ez idő szerint. Legokosabb tehát, ha az efféle kérvényekkel az illető hatóságok boldogabb időkre várnak, amikor lesz költségvetése és pénze az államnak.

— **A cigány familia.** Igen szép számú tagból álló család a *Sárközi* nevű cigány

familia. A cigány egyetértés azonban néháné megzavarodik közöttük s a vérbeli atyafiság hajba kap. E hó 23-án a bátaszéki vásáron is így történt, amikor *Sárközi* András, Mihály, a két *Sárközi* János, *Sárközi* Ferencz, *Sárközi* Liza, József és Gusztáv hajba kaptak és döngötték egymást. A községi rendőrök többszöri figyelmeztetése ellenére is tovább folytatták az atyafiságos egyezkedést s a rendőrök, míg a vásár tartott, bekisérték őket a községi fogházba. A sérülések, amiket egyik másik cigány kapott, jelentéktelenek; úgy látszik, hogy minden gabajodás mellett is atyafiságosan, csak úgy szőrmentiben bánnak egymással s nagyobb a láрма, mint a valóságos tény.

— **Helyben hagyott gazda.** Egyszer egy szekszárdi polgár embert a kedves komája úgy összevert, hogy éppen még csak beszélni tudott s abbéli örömeiben, hogy a koma nem verte egészen agyon, a földön tehetetlenül fetregve így szólt: „eztet is köszönöm Budai komám“. *Tiger* Ignácz Haidekker-pusztai gazda is elmondhatja ezt a kis köszönetet, mert *Sörös* Sándor és *Sörös* József öcsényi lakosok vasárnap délután egy kis összeszólalkozás után olyan alaposan helybenhagyták, hogy az orvos véleménye szerint legalább is egy hónapig megfekszik az ágyat.

— **Öngyilkossági kísérlet.** *Bagyula* János szekszárdi lakos öngyilkossági szándékából magára lött, de szerencsére sebe nem halálos.

— **Bor tolvaj Százi** Ferencz lopásért már többször büntetett szekszárdi lakos *Jánosházi* József porkolábvolgyi présházának ajtaját betörte s onnan sajtárokat és 1 hordó bort ellopt. Mikor Százi neszt vette, hogy a csendőrség keresi, Szekszárdról megszökött.

— **Tolvaj géplakatos segéd.** *Pere* Márton géplakatos segéd *Imre* József szekszárdi fűrdőházi fűtőnél volt alkalmazásban, a kinek a szekrényéből 240 kor. készpénzt ellopta. *Imre* József nem is gyanította, hogy segédje lopta el a pénzt, az utóbbi időben azonban *Pere* pazarul költekezett, többféle tárgyat vásárolt, a miért aztán gazdája a csendőrségnél panaszt emelt, a hol a lopást türelmesen beismerte és a még meglévő 160 koronát előadta.

— **Halalos szerencsétlenség** történt f. hó 21-én este 6 óra után a bátaszéki vasuti állomáson. *Schusztler* József 65 éves vasuti munkás tolatás közben saját vigyázatlansága folytán két kocsi ütközése közé került, melyek mellkasát összenyomták úgy, hogy rögtön meghalt. A vizsgálatot megindították. A kir. törvényszék részéről *Mirth* László kir. albiró másnap megjelent a helyszínén s a hullát hatósági orvossal felboncoltatta.

— **Szurkálások.** *Mészáros* István, *Horvát* István és *Merle* János könyii lakosok a korezmában borital közben összekülönböztek; de onnan sikerült őket kizuszkolni. Hazafelé menet aztán újból összevesztettek s fegyvert, vagyis bicskát ragadtak és egymást jól összeszurkálták; a csendőrök választották el őket. — *Pár* Gusztáv és *Hóman* János bátaszéki lakosok pedig *Müller* István bátaszéki lakost surkálták össze úgy, hogy nehezen épül ki seiből.

— **Árva J. könyvkereskedésére** felhívjuk a n. érd. közönség figyelmét (Szekszárd, Dr. Hangel féle ház), hol szükségletét bárki jutányos árak mellett fedezheti. Igen nagy raktár *levélpapírosokban*, *képes levelezőlapokban* és eredeti *solingeni zsebkésekben*. *Zenemű ujdonságok* zongorára, hegedűre és cimbalomra igen nagy választékban.

— **Pofozkodó korezmáros.** *Lanksz* János kölesdi felesketett éjjeli ór f. hó 23-án még éjjel után is nyitva találta *Weil* János korezmáját, bement tehát, hogy a záróra betartására figyelmeztesse. Mikor az éjjeli ór a korezmából távozott, a korezmáros az ajtóban arcul ütötte. A községi ór a korezmáros feljelentette felettes hatóságánál.

— **Tanya rombolók.** Alsónyéken a kir. bírósági végrehajtó f. hó 21-én adta el özv. *Dávid* Péterné szül. *Balog* Sára présházát. Az árverés előtt néhány nappal a végrehajtást szenvedett fia, *Dávid* Péter és *Kraján* György, hogy a présházát értéktelenné tegyék, az aj-

tót és ablakokat leszedték, a tetőn pedig a zsidelyeket összetördelték. Az árverési vevő feljelentette őket a bíróságnál.

— **Nincsen betegség házánál** ezimú mai számunkban megjelent hirdetésre ezuton is felhívjuk t. olvasóink figyelmét.

### Borszék.

Ha Székelyföldön jársz — fenyvesek aljában —  
Hol tündértől népes ragyogó világ van,  
Megejt híres vizü **Borszéknek forrása**,  
Mely már Atillát is vendégül traktálta.  
Itt pedig **Toinában**, bikavér honában,  
Borivóktól népes, venyigés világ van,  
Melynek lángborából — ha megtelik gyönggyel  
A magyar néplelek üsereje tör fel . . .

Csak **borszéki vizet** igyunk hát ily borral:  
Magyar virtust nevel, életkedvet forral . . .

## VIDÉK.

### Dombóvár.

**Vörheny járvány.** A vörheny járványszerű fellépte miatt a vármegyei hatóság az itteni összes iskoláknak és óvodáknak bezárását elrendelte.

**Szabad Lyceum.** A Szabad Lyceum Egyesület választmányi ülést tartott, melyen az idei ciklust állapította meg. E szerint a ciklus november második felében kezdődik. Az első felolvasó *Gyenis* Antal állami iskolai igazgató lesz. Ez időtől kezdve minden második vasárnap lesz előadás. Tervbe van véve egy vetítő gép beszerzése, mely az előadások illusztrálásához szükséges, de addig is az „Uránia“-tól két három előadásra kölcsön kérik gépeit. — Itt említjük meg, hogy az egyesület eddigi tagjainak száma meghaladja a negyvenet.

### Dunaföldvár.

**Uj pénztintézet Dunaföldváron.** Nagy érdeklődés kísérte többeknek ama tevékenykedését, mellyel Dunaföldváron egy új pénztintézet alapításán fáradoztak. Az alapítók munkálkodását a legfényesebb eredmény koronázta, amennyiben az 1905. évi október hó 8-án megtartott népes alakuló közgyűlés egyhangulag mondotta ki a „Dunaföldvári Polgári Takarékpénztér Részvénytársaság“ megalakulását. Az első igazgatóság tagjai a derekas munkát végzett alapítók: *Baumgarten* Sándor, *Balázs* József, *Baumgarten* Antal, *Baumgarten* Dávid, *Csernyánszky* Imre, *Deák* István, *Gallai* Ferencz, *Grósz* Mór, *Lindinger* László és *Simalcsik* Flórián lettek.

### Nagy-Dorogh.

**Nagy tűz főispánunk birtokán.** *Széchényi* Sándor grófnak, Tolna vármegye főispánjának birtokán, amely N.-Dorogh község délkeleti részén terül el, gyújtogatás folytán, e hó 21-én nagy tűz pusztított. A tűz villámgyorsan terjedt, mentésről szó alig lehetett. Az óriási tűz nappali fényt árasztott még a szomszédos községekben is. *Bikács*, *Györköny*, *Kajdacs*, *Kis-Kajdacs*, *Sár-Szt.-Lőrincz* és *Uzd* községekből kocsi-*kal*, *fecskendőkkel*, *gyalogosan* jöttek az emberek segíteni. A szél által mértföldekre szétszórt zsarátnok esőként hullott a földre. A község déli része szintén veszedelemben forgott, két helyen is tüzet fogott. A tűz este fél 9 órától, égett másnap délig. Az uradalomban levő összes barmokat kieresztették és elhajtották a határba. Elégett 260 méter-mázsa zab, 5 dohányszárító.

A tűz keletkezésére és pusztítására vonatkozólag a következő részletes tudósítást vettük: Folyó évi október hó 21-én este, kevéssel 9 óra előtt, a midőn a nappali munkában kifáradt lakosság nagy része már nyugalomra tért, szokatlan világgosszág kezdett a község keleti részén derengni s néhány perczel később a komor, sötét-borus égboltot rémségesen megvilágító hatalmas tűzoszlop emelkedett a felhőkig, elárasztva községünk alsó részét égő zsarátnokkal.

A rémület első pillanataiban a tűzi lármára álmából felriadt lakosság alig volt képes magát tájékozni, nem tudta, hogy a saját házat védje-e vagy a tűz színhelyére siessen, avagy a nyári keserves munkájával betakarított gabona feléjét s egyéb élelmi szereit helyezze biztonságba. A mikor azonban hire ment a községben, hogy gróf Széchenyi Sándor itteni uradalmának, közvetlen a község keleti része mellett elterülő major-ságában, a dohányzártó pajták égnek, — felocsudott a lakosság rémületéből, s kiki sietett a tűz színhelyére, hova az uradalmi és községi tűzi fecskendő szintén hamarosan megérkezett s működését nyomban megkezdte. A nyári szárazság folytán kiapadt kútakban azonban nem volt elegendő víz s a már akkorra lángokban álló öt, hatalmas méretű dohányzártó pajta és egy simító helyiség megmentésére gondolni sem lehetett, s a tűzoltók egyelőre a közelben levő istállók megmentésére szorítkoztak. A nem messze levő mintegy százhatvan szekérnyi takarmánykaszal a pajtákkal majdnem egy időben szintén teljesen leégett.

A tűz csillapultával lehetett csak a tűz színhelyét megközelíteni s a simító helyiség padlásán elhelyezett mintegy 400 mmásza zab mentésére gondolni.

Ezen tűz alkalmával elégett épületek értéke 36.000 Kor. A benne égett dohány hozzávetőleg 25.000 Kor., a takarmány értéke pedig 6000 koronára, a legnagyobb részben szintén elégett s hasznavehetetlenné vált zab értéke 7000 kor. s így az összes elégett tárgyak értéke 74.000 koronára tehető.

A tűz tovább terjedését annak kitörése után a szomszéd községekből is hamarosan megjelent tűzi fecskendőkkel csak órákkal később lehetett megakadályozni, s ebben a 10—11 óra között megeredt eső nagyban segítségünkre szolgált.

A tűz keletkezésének valószínűséggel megállapított oka: gyújtogatás volt. Ugy az épületek, mint az elégett termények biztosítva voltak, s így a kár legnagyobb részben megtérül.

## SZINHÁZ.

Szombaton, folyó hó 21-én *Kukoricza Jónás*, János vitéz paródiája került színre, telt ház előtt. A darab a mai ostobául frívol termékek közé méltán sorakozik.

Vasárnap délután a *Vereshaju* népszínmű, este pedig *Hajduk hadnagya* nagy operette adatott elő másodszer is igen nagy néző közönség jelenlétében. Zenéje nagyon szép, az összjáték jó volt, *Bándi Rózsi* kitűnő hangjával, *Lendvai Ferike* ügyes, finom játékaival és kedvességével, *Tury Mariska* kellemes énekeivel, *Kiss Pista* érzékeny bariton hangjával nagyon sok tapsot aratott, az énekszámokat több ízben meg kellett ismételnük.

A derék igazgató kitűnik mindannyiuk közül, megjelenése, játéka művészi. Nagyon jó volt *Báthori Béla*, Szép Iczig, a császári hadak kéme szerepében, jó kedvével, szép énekeivel, mozgékonyágával nagyon megnyerte a közönség vonzalmát. Ügyes, élénk színész. Általában mind igen jó kedvvel játszottak. Öltöztük csinos.

Október 23-án hétfőn *Bánk bán* történelmi drámát adták. Leginkább az iskolai növendékek töltötték meg a színházat. Ezünkbe jut Dobsa Lajos verse:

Szép mesterség ez a dráma,  
Csakhogy nem igen kell már ma.

Kedden *Aranyvirág* operette került színre szép számú, előkelő közönség jelenlétében.

Szerdán a *Válás után* vígjáték került színre. A darab előadása jól sikerült. Sok tapsot arattak a főbb szereplők.

Csütörtökön október 26-án *Orpheus a pokolban* mythologiai operette volt műsoron. A rossz idő dacára is sokan voltak, mert ezen híres darab maga is kiváló, s mindjobban becsülik e derék társulatot, mert min-

denki meggyőződött, hogy a társulatnak megvan mindene, sok kiváló tagja, rendes díszlete és jelmeze. Az egész előadás igen jól sikerült, mégis az elismerés hangján szólhatunk a derék igazgatóról, *Szilágyi Dezsőről*, ki minden alakításban művész, kinek minden sikerült. Ez alkalommal Jupitert személyesítette. *V. Berzsenyi M.* (Közvélemény) nagyon szépen alakított, ő a társulatnak egyik oszlopa. *Miskey József* (Orpheus, zenész) szintén jól játszott. *Bándi Rózsi* (Euridike, neje) sok tapsot aratott gyönyörű, tiszta énekével és kifogástalan játékaival. *Kiss Pista* (Aristeus, pásztor, Plutó) természetesen és jellemzően játszik és jól énekel. *Tury Mariska* (Dianna, a vadászat istennője) nagy hatást keltett szép énekeivel, kedvesen is játszik, sok tapsban volt része. *Lendvai Ferike* (Vénus, a szépség istennője) kedves, szép alak, kinek minden mozdulata tetszetős, megnyerő, kitűnően játszott, szépen énekel. *Szilágyi Erzsike* is jól megállta helyét, játéka jó, éneke is tud. *Báthori Béla* igen jó komikus. *Simon Jenő* és *Vágó István* kitűnő színészek.

Pénteken *János vitéz* adták elő itt harmadszor. Minden oly jól sikerült, mint az előző két előadásban. Kitűnően játszottak, énekeltek. Nagyon sok tapsot arattak a szereplők.

## TUDOMÁNY, IRODALOM.

44.000 előfizetővel dícselkedhetik Tolnai Világ Lapja, melyet királyi közjegyzői okirattal tud igazolni. Ez igazán páratlan eredmény a képes lapok történetében. Szízával érkeznek az elismerések az előfizetők részéről Tolnai Világ Lapjához, s legyünk őszinték, azt meg is érdemli ezen lap, mert rendkívül érdekes, tartalmánál fogva mindenkinek az érdeklődését magára vonja. Ha valami nagy szenzációt olvasunk a napilapban, a legnagyobb áldozatok árán is megszerzi annak hőstét Tolnai Világ Lapja, s már a legközelebbi számban bentláljuk az illető arczképet. Ez a lap igazi különlegesség. S ha tekintetbe vesszük, feltűnő olcsó előfizetési árát, bátran mondhatjuk, hogy nincs olyan család, ahol ezen lapra szükség nem volna. Kérjen egy mutatványt Tolnai Világ Lapjából, ott részletes felvilágosítást talál, a külön, a laphoz járó ajándéka néve is, de ha elő akar fizetni, előfizetési ár felvétenként 4 firt helyett 2 firt 48 kr. Előfizetések a Magyar Kereskedelmi Közlönyhöz küldendők, Budapest, VII., Károly-körút 9.

## Muzeum, közintézetek ügyei.

A muzeum néprajzi osztályának rendezése. A muzeumban történt nagy javítási munkák után a muzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége úgy határozta el, hogy a néprajzi osztálynak azt a termet, melyben a pásztorélet, halászat és házi berendezés tárgyai voltak eddig elhelyezve, a nagy teremben levő könyvtár helyezőndő el; a néprajzi tárgyakat pedig ki kell helyezni a folyosóra. A javítási munkákban éppen a folyosó volt az utolsó s így a néprajzi tárgyak visszahelyezése illetve a folyosón való elhelyezése legutóljára maradt. Az osztály őrre már meg is kezdte a tárgyaknak a folyosón való rendezését s ennek megtekintésére dr. *Semayer* Wilibald a nemzeti muzeum néprajzi osztályának vezetőre és főfelügyelő-ségi megbízott mult vasárnap Szekszárdon időzött, mely alkalommal *Wosinsky Mór* muzeum igazgatóval és a néprajzi osztálynak őrrel együttesen teljesen új beosztási és rendezési tervet állapított meg. Ezen tervnek keresztülvitele a tél folyamán és a tavasszal történik, számítás szerint jövő év május havában fog befejeződni.

— Felolvasás a muzeumban. Mult vasárnap a muzeum egyesület felolvasásán ak 2-ik sorozata közép európa nagy városai

kerültek felolvasásra. A közönség azonban aránylag az előző felolvasásokhoz, — csekély számban jelent meg; ami az esős rossz időnek tudható be — no meg annak a nagy sárnak melybe a járókelők bokán felül merülnek el. Hétfőn ugyanezen tárgy felolvasás volt, melyen néhány felnőtt kísérő kivételével kizárólag a főgimnázium és polgári fiu és leányiskola növendékei vettek részt tanáraik vezetésével.

Ajándékok a muzeumnak. *Dobó Mátyás* 1 drb. tajtékpipát, 1 drb. ezüst gyűrűt, 55 drb. érmet; *Hollós Alajos* a tolnamegyei 1848—9-i Honvédegylet iratait; *Marosi Arnold* 1 drb. könyvet; dr. *Cserni Béla* 1 drb. könyvet; dr. *Kovács Bálint* 18 drb. függő nyakdiszt, 1 drb. karperecset, 3 drb. hajgyűrűt, 1 drb. nyakdiszt, 4 drb. koponyacsontot; *Wosinsky Mór* 32 drb. vas és ólom töredéket, 1 drb. ezüst tűt, 2 drb. érmet, 6 drb. üvegpasztát, 4 drb. borostyán gyöngyöt, 3 drb. bronztöredéket, 1 drb. bronz kését; *Glandauer Gyula* és *Ábrahám* 1 drb. esiszolatlan és 1 drb. esiszolt triaszkori márványt ajándékoztak a muzeumnak.

## TANÜGYI HIREK.

— Kitüntetés magyarosításért. A „Magyar Tanügy“ 1905. évi október hó 22-én megjelent számából olvassuk a következőket: „Egy tanfelügyelő kitüntetés”. A közoktatásügyi miniszter Trencsén vármegye királyi tanfelügyelőjét, *Kosztka Mihályt*, abból az alkalomból, hogy szolgálatának tizedik évét a megye területén töltötte, a magyar nyelv tanítása körül szerzett kiváló érdemeiért miniszteri elismerő oklevéllel tüntette ki. *Kosztka* mint egyszerű falusi néptanító kezdte pályáját és hazafias működésével csakhamar nemcsak a tanítóság, hanem a megyei intéző körök rokonszenvét is megnyerte. Neki köszönhető számos állami iskola szervezése a megye területén, amelyek mindannyian a magyar hazafias nevelés tüzhelyei.

Ugyancsak a hivatalos lapból látjuk, hogy a király 2 tanfelügyelőnek kir. tanácsosi címet adott, egynek pedig a Ferencz József-rend lovagkeresztjét adományozta.

Ezeket olvasva, igazán akaratlanul is az a kérdés tolakodik a tollunk hegyére, hogy hát a mi derék tanfelügyelőnk vajjon mikor tesz már mérlegre ott, a hol a kitüntetések osztogatják? Ha csak magyarosításról van szó, nem hisszük, hogy lenne Magyarországon vármegye, ahol szebb érdemeket köthetnének esokorba, mint minálunk, mert 10 esztendővel ezelőtt még bizony szomorúan állott itt a magyarosítás ügye, az iskolák tekintélyes része idegen nyelvű volt, tegebbjében a magyar nyelv ama bizonyos hamupipőke, de ma 242 iskolából 231-nek tanyelve magyar és csak 11 iskolában két nyelvű. Tüntessenek ki hát bárkit is, csak azt ne mondják, hogy az a magyarosításért történik, mert ha erről van szó, a mérleg serpenyőjét már nagyon is lebillentette a mi lelkiismeretes és fáradhatlan tanfelügyelőnknek e téren szerzett nagyon sok érdeme s nekünk, a sajtó munkásainak bizony furcsa véleményünk támad a szelében-hosszában osztogatott kitüntetésekéről, amikor azt látjuk, hogy az igazi érdem jutalmazatlan marad.

*Tihanyi* Domokos pár évvel ezelőtt ülte 30 éves közpályájának jubileumát s már akkor rossz néven vette itt minden igazságos ember, hogy a levelezgetni különben nagyon szerető, akkori miniszternek, *Wlassics* Gyulának — nem volt legalább pár meleg sora a tanfelügyelők egyik legérdemesebbjéhez.

Hamarjában ezek jutnak eszünkbe, a mikor a fenti kitüntetések olvassuk s fel-fogásunknak és véleményünknek kifejezést is adunk, habár tudjuk, hogy tanfelügyelőnknek ismert szerénységét sértjük meg vele.

Államsegély Tolnavármegyében. Tolnavármegyében az államsegélyek az iskoláknál a következők: I. Tanítói fizetésére 800 koronáig való kiegészítésére 5 községi iskolánál 8 tanító részére 4205; 22 róm. kath. iskolánál 38 tanítónak 7832; 9 ev. ref. isko-

lánál 9 tanító részére 4047; 16 ág. hitv. ev. iskolánál 16 tanítónak 4753 és 2 izr. iskolánál 2 tanítónak 564, vagyis 54 iskolánál 73 tanítónak összesen 21,401 K. államsegély van utalványozva. II. A tanítók első és második ötödéves korpótlékának fedezésére 16 községi tanítónak 2500; 98 rk. tanítónak 17,100; 31 ev. ref. tanítónak 5,800; 34 ág. hitv. ev. tanítónak 5,900 és 21 izr. tanítónak 3,700 korona államsegély van folyósítva, összesen 200 tanítónak 35,000 K. van kiutalványozva. III. Vegyes államsegély, állami és községi iskolák dologi szükségleteire, óvodák, gazdasági, iparos- és kereskedő tanonc iskolák segélyezésére utalványoztatott összesen: 9,155 K. 60 fillér, e szerint az összes államsegély Tolnavármegyében: 65,556 K. 60 fillér, mi ilyen kis vármegyében elég szép.

**Nyugdíjazás.** *Streitné Rézler* Ilona szekszárdi áll. segélyezett községi polg. isk. tanárnő 1905. nov. 1-től 780 koronával nyugdíjaztatott.

**Tanítóválasztások.** A bonyhádi congr. izr. iskolához *Hochsinger* Nelli, a kölesdi ev. ref. iskolához pedig *Szántó* Ottilia okl. tanítónő választatott meg tanítónőnek.

**Új iskolák.** A folyó tanévben új iskolák nyitnak meg: Kölesden az ev. ref. iskolánál a második tanítói állomás, Keszőhidegkúton az ág. hitv. ev. iskolánál a második, a györkőnyi ág. hitv. ev. iskolánál az ötödik, a báta rk. iskolánál az ötödik és a teveli rk. iskolánál a negyedik.

**Lakbéremelés.** Az állami tanítók lakbérére 1905. jan. 1-től felemeltetett.

**Nyugdíjazást kéri.** *Bugyács* Ignác naki rk. kántortanító nyugdíjaztatását kérelmezte.

**Ingyen tanszerek.** A vall. és közokt. miniszter a dunaföldvári szaktanítói gazd. ismétlő iskolának ingyen tanszereket engedélyezett.

**Iskolaépület javítás.** A paksi állami polgári fiúiskola épületének kijavítására 1482 kor. 05 fillér államsegélyt engedélyezett a miniszter.

**Nemes és hazafias áldozatkészség.** *Güns* Béla dunaföldvári lakos az ottani izr. iskolának iskolai könyvtár gyarapítására 100 koronát adományozott. Nevezett iskolabárát már több ízben is adott az említett iskolának kisebb-nagyobb összeget a szegény gyermekek segélyezésére s a szorgalmas gyermekek megjutalmazására. Két évvel ezelőtt 600 K. értékű ásvány és régiség gyűjteményét is ezen iskolának adományozta, mult évben pedig 150 koronát adott az iskolai könyvtárnak. Sok ily áldozatkész tanügybarátot az iskolának, akkor felvirul tanügyünk.

## TÖRVÉNYSZÉK.

**Egy jegyző bünpere.** A szekszárdi kir. törvényszék f. hó 26-án tárgyalta *Eicher* István volt kisdoroghi jegyző ügyét, ki a *Vargha* Lajos-féle ügyből kifolyólag hivatali sikkasztással volt vádolva. A tárgyalást, mint elnök *Kövessy* Ödön kir. törvényszéki bír. vezette, szavazóbírák voltak: alapi *Salamon* Iván, és *Aldor* Ödön. A jegyző-könyvvezető ifjú *Boda* Vilmos, védő dr. *Steiner* Lajos volt, mint kir. ügyész: *Beke* Ferencz volt jelen. A tárgyalás során kiderült, hogy a vádlott jegyző valami 18 ezer koronára tehető olyan összeget vett át, a melyet *Vargha* Lajos ülnök nem létező személyek öröksége címén utalványozott ki. A jegyző a pénzek érkezését beiktatta, a rájuk vonatkozó elismervényt, a mint ezt a kihallgatott szakértő igazolta, betérjesztette a pénztárhoz, de az összegeket, mint nem kézbesíthetőt, behozta az árvaszékhez, hol azokat *Vargha* Lajos, mint helyettes elnök vette át, de saját céljaira fordította. A kir. ügyész a minősített sikkasztás vádját elejtette, s egyszerű sikkasztásban kérte a vádlottat elmarasztalni. *Steiner* Lajos védő szép beszédben védte a vádlottat, s mivel a büntető törvénykönyv szerint az ily fajta sikkasztás büntethetősége 5 éven túl elévül, kérte a felmentést. A kir. törvényszék rövid tanács-

kozás után a büntető törvény 106. §-a alapján elévülés címén *Eicher* István volt kisdoroghi jegyzőt, enyhítő körülménynek véve, hogy fegyelmi uton állását már amúgy is elvesztette — csakugyan fel is mentette. A jobb sorsra érdemes jegyző megnyugvással fogadta az ítéletet és hangosan sirt annak kihirdetésekor. A kir. ügyész felebbezést jelentett be.

## MULATSÁGOK.

**Az első tea-zsur.** Az Egyesült szekszárd-tolnamegyei nőegylet és a róm. kath. óvoda e hét szerdáján tartotta ebben az évben első teacstélyét, a szekszárdi róm. kath. olvasókör szép tágas helyiségében. Az idő nem nagyon kedvezett, de azért elég szép számmal jött össze a közönség s vidám hangulat mellett jó ideig együtt maradt. Volt tombola is. A fiatalság csak azzal nem volt megelégedve, hogy tánczra nem igen nyílt alkalmom. A szép czélu mulatságon jelen voltak: *Asszonyok:* Ágoston Istvánné, Döry Pálné, Dömötör Miklósné, Fink Kálmánné, Forster Zoltánné, Gyergyai Dezsőné, Györbíró Benőné, Hoffmann Keresztélyné (Pancsova), László Lajosné, özv. Lasko Gyuláné, Mányoky Kornélné, Marcsékényi Miklósné (Bpest), Mattioni Jánosné, özv. Orosz Lajosné, özv. Sass Istvánné, Sass Lászlóné (Borjád), Szévald Oszkárné, Tékus Vilmosné, Tihanyi Domokosné, Valló Albertné, Wigand Jánosné. *Leányok:* Döry Natália, Herczegh Mariska, László Vilma, Müller Julia, Marcsékényi Mariska (Bpest), Nászay Paula (Bpest), Orosz Flóra, Wigand Hedvig. — Jegyeiket megváltották: Pirnitzer Manó és neje.

**Nagy hangverseny Tamásiban.** A tamási kaszinó f. évi november 11-én saját helyiségeiben nagyszabású hangversenyt rendez. Ugyanis a kaszinó háznagyának, *Reberics* Imre kir. albirónak sikerült az országos hírű *Pécsi Dalárda* fiatalabb tagjai sorából 5 közreműködőt vendégszereplésre megnyerni, *Haksch* Lajost, a Dalárda karnagyát, a Pécsen legnépszerűbb komikust és jeles tollu író, *Vész* Berczit, a kitűnő zongoraművészt, *Bieber* Mátyást, az ünnepeelt baritonistát, *Gyenes* Károlyt és *Pap* Károlyt, a fiatal nemzedék csengő hangú tagjait. Ez a gárda fogja a kaszinó vendégeit férfinyelűek, magánénekek előadásával szórakoztatni. A fényesnek ígérkező hangversenyt nagy örömmel fogadja az egész környék. A meghívókat a műsorral a napokban küldi szét a vigalmi bizottság.

## GAZDASÁG.

### A mezőgazdasági munkás-osztály helyzetének javítása

A Tolnamegyei Gazdasági Egyesület igazgató választmánya, a mint már mult számunkban jeleztük, *Jeszenszky* Andor elnöklésével, f. hó 19-én tanácskozott azon teendők fölött, amelyek a vármegye egy részében a nyár folyamán lezajlott gazdasági munkás-és cseléd bérharcz nyomán indokoltak és eredménnyel biztatók lehetnek abban az irányban, hogy a gazda és gazdasági cseléd között itt-ott megingott békességes állapot helyreállítható és biztosítható legyen.

A helyzet felderítése céljából az egyesület elnöksége által, részint a járási főszolgabíráktól, részint maguktól a gazdáktól beszerzett adatok alapján igen élénk és beható eszmecsere fejlődött az igazgató választmány gyűlésében, a mely a kérdés nagy fontosságára és az egybegyűlt adatok nagy munkát igénylő feldolgozására való tekintetből, ez alkalommal — teljesen függetlenül az arató és cséplő munkások egy későbbi gyűlésben tárgyalandó ügyétől — csakis a gazdasági cselédek ügyével foglalkozott.

A bizalmas jellegű tanácskozás eredménye gyanánt abban állapodott meg az igazgató választmány, hogy részint társadalmi uton, részint hatósági intézkedések révén keresse a gazdasági egyesület az állapottok rendezésének eszközeit, mindkét utra pedig megszabta az irányt, amelyben az egyesület akciója mozogjon.

A társadalmi akcióra vonatkozó megállapodások bizalmas természetűek lévén, ezekkel nem foglalkozhatunk; a hatósági intézkedések ügyében hozott határozatait azonban módunkban van a következőkben ismertetni:

Megkeresi a gazdasági egyesület a vármegye törvényhatósági bizottságát, hogy:

1. Irjon fel a törvényhozáshoz a gyülekezési jognak törvény útján akként leendő szabályozása iránt, hogy az igazgatók és lázítók rendfelforgató munkája elé gátat vetni lehessen.

2. Irjon fel a törvényhozáshoz a cseléd-törvény revíziója végett;

3. Irjon fel a törvényhozáshoz, hogy a vasárnapi munkaszünet a mezőgazdaságra vonatkozólag is törvény útján szabályoztassék, addig pedig, amíg ez megtörténik, szabályrendelettel rendezze eme kérdést.

4. Alkosson szabályrendeletet a cseléd-járandóságának kiszolgáltatási módjára vonatkozólag.

5. Szabályrendelet alkotása útján intézkedjék, hogy a gazdasági cselédek lakásviszonya rendeztessék.

A 4. és 5. pont értelmében kért hatósági intézkedéseknek több irányelvét is megjelölte az igazgató választmány és ezen irányelvek szerint a cseléd-járandóság kiszolgáltatási módjának szabályozásáról alkotandó várm. szab. rendeletnek az iránt kellene intézkedni, hogy

a) a gazda a felfogadáskor a cselédnek bérlevelet adjon, amelybe a szolgálat minősége és a cselédnek minden néven nevezendő járandósága, a törvényszerű mérték egységben kifejezve, feltüntetendő legyen;

b) a természetben kiszolgáltatandó szemes termények hektóliterenkénti legkisebb sulyu terménynemenként és az egész várm. területére szóló érvénnyel állapíttassék meg, amennyiben pedig és amikor elemi csapás következtében a gazdaságban ilyen minimális minőségű termény sem terem meg: akkor a cseléd ezen terménybeli járandósága a kereskedelmi eladásra szánt legjobb minőségű készletből legyen kiadandó;

c) a cseléd természetbeli termény-járandósága a törvényes mértékkel és szokvány minőségben évnegyedenként előre, készpénz járandósága pedig évnegyedenként utólag kiszolgáltatassék;

d) a cseléd a bérlevelében megállapított és öt jogosan megillető járandóságának akár mennyisége, akár minősége tekintetében előállható megrövidülések ellen hatósági védelemben részesüljön.

A cselédek lakásviszonyának rendezéséről alkotandó várm. szab. rendelettel az iránt kíván intézkedést a gazd. egyesület, hogy egyrészt az új cselédlakások csakis az egyes lakásrendszer szerint legyenek építhetőek, más részt pedig a körülmények mérlegelésével határidő állapíttassék meg, amely alatt a régi rendszerű cselédlakások ilyenekké átalakítandók legyenek.

### A szüret eredménye vármegyénkben.

A szüretelés véget ért az egész vármegyében s ennek eredményéről a következő részletes tudósításokat vettük.

*Szekszárdon* a termés mennyiségre nézve körülbelül a tavalyihoz hasonló. A minőség azonban sokkal jobb. — A must cukortartalma 14-től 22 fokig variál. — A szomszédos határokon a szüretelés eredménye szintén csak közepes.

*Pakson* az idej szüret betejeződött, de nem a legnagyobb közmelegedésre, mert a mult évi terméshez képest legalább 30 százalékkal kevesebb a terméshozam-átlag. Vigasztaló azonban, hogy a minőség az idén

jóval felülmúlja még a tavalyi termés minőségét is; pedig a múlt évben is igen jó bor termett Pakson. A folyó évi cefre például — homok termés — elérte „Wagner“ szerint a 16 fokot. A cefre vásár Pakson ez évben igen élénk volt, homoktermésért adtak 18—20 fillért, kötött talaju termésért pedig 22—24 fillért. A nagyobb helybeli szőlőbirtokok azonban termésüket maguk préselték el azon reményben, hogy a jó minőség mégis csak meghozza a paksi boroknak a hírnevét s ebből kifolyólag a jobb árakat is. Most pedig várják a borok elforrását s a jó vevőket, mert Paksnak a legjelentősebb gazdasági jövedelme ebből van, de méltán is, mert a bornak jó a minősége az egész vonalon.

A **dombóvári járás** ez idei bortermelése következő volt: Dombóvárott termelt százhusz hektoliter, Gyulajon kétszázötvenhat, Kocsolán százötven, Döbröközön kétszázötvenhat, Szakcsón száz, Kurdon száznyolcvanöt, Csibrákon háromszázötvenhárom, Ujdombóvárott háromszázötvenkilenc, Nakon huszonöt, Lápafőn nyolcvanöt, Várongon kétszázötven és Mucsi községben ezeregyszázötvenhat hektoliter. Az egész járásban összesen háromezerkétszázöt hektoliter. Jó termést csupán Csibrák és Mucsi községből jelentettek, a többi községekben közepeszerű vagy éppen rossz volt a termés, minek oka a perenoszpóra és szárazság. Csemegezőlőt csupán Mucsiból (ezer) és Döbröközről (ezeröttszáz kilogrammot) adtak el. Bortermelés tekintetében tehát e járásban Mucsi község áll első helyen.

**Paprika-gyár Baján.** Baján mozgalom indult meg, hogy pénzintézetek anyagi támogatásával paprika-gyárat alapítsanak, a mennyiben a lakosság sok száz holdon termeli a paprikát és Szeged a nagy keresletet nem bírja kielégíteni.

**Száj és körömfájás megszűnte.** Bata-széken, a szarvasmarha közt még a nyáron kiütött igen súlyos jellegű ragadós száj és körömfájás miatt be volt szüntetve a tejszövetkezet működése is. Most, hogy a baj szűnik, f. hó 19-én ismét megnyílt a szövetkezet, azaz folytatja működését. A ragályos veszedelem folytán száznál több jószág hullott el, sok ezer korona értékben.

### Szerkesztői üzenetek.

„A boldogság.“ Nem közölhetjük!  
L—r S—r urnak Kölesd. Hálásan köszönjük. Nemsokára ékeskedünk velük.

B—us J. urnak Nagydorogh. Fogadja szívessegeért köszönetünket.

K—t I—n urnak Regöly. Megkaptam. Nagyon köszönöm.

Sz. G. Helyben. Versét kiszeddttük, de kénytelenek voltunk a jövő számra hagyni.

N. P. Ppest. Ki van szedve. Jövő számra maradt.

L. V. Szekszárd. Még nem volt időnk át olvasni.

Képed s szívem. A verselésnek bizonyos szabályai vannak. Meg kell azokat tartani. Nem elég csak a sorokat vasvillával össze-vissza hányni. Írásból ítélve a magyar nyelvvel sincs egészen tisztában. Nem közölhetjük.

Hv. ref. pap. Igaza van. Nem világi, hanem egyházi aljegyzői állás lesz betöltve. Tollhiba volt s az utánnunk leközlők sem vették észre. Üdvözlét!

### A KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.\*

#### M. kir. államvasuti anomália.

A m. kir. államvasutak bölcs előrelátással egy szabályrendeletet hozott, a melyszert utasokat váró és kísérő közönségnek

\* E rovatban közérdekű felszólalásokat díjmentesen közlünk, a felelősség azonban a beküldőt terheli.

perronjegy váltása nélkül tilos a pályaudvarra való belépés.

Bizonyos, hogy a mikor az államvasutak ezt a szabályrendeletet meghozta, hozta azzal az intencióval, hogy annak alkalmazottjai utján érvényt szerez.

Mégis mit látunk?

Hogy az államvasutak alkalmazottai, ezt az igazgatósági szabályrendeletet a saját belátásuk, — a saját felfogásuk — gyakran a saját személyes intencióikból kifolyólag kezelik. Egyik helyen kötelező a perronjegyváltás, másutt nem! Vannak helyek, ahol csak bizonyos személyekre nézve kötelező a perronjegyváltás, másokra nem!

A perronjegy váltásának jogosultsága elől kitérünk nem lehet. S ha már egyszer megvan — szerezzünk annak érvényt minden vasuti állomáson.\* Mert furcsaság p. o. az, hogy Sárbogárd nem szed perronjegyet, — hanem a vicinálison tőle nem messze eső — egy iczi-piczi vasuti állomásocska már kéréllhetetlenül behajtja az emberen.

Erre az anomáliára felhívjuk az illetékes vezetőségek figyelmét.

\* Legjobb lenne ezt a közönségre amugy is nagy zaklatással járó intézkedést egyáltalán eltörölni.  
A szerk.

### HIRDETÉSEK.

Díszműveket, folyóiratokat, könyveket, számlákat, röpiratokat, díszes kivitelű meghívókat, továbbá mindennemű hivatalos és kereskedelmi

nyomtatványokat

izléses kivitelben, a lehető legrövidebb idő alatt, jutányos árszabás mellett szállít

Báter János könyvnyomdája  
SZEKSZÁRDON.

### Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy nálam, a vasuti vendéglő hátsó udvarában mindenemű

## szaraz tűzifa

jutányos árért, egyuttal bel- és külföldi legjobb minőségű

### S Z É N

is kapható. A méretről minden vevő meggyőződhetik; a legújabb (Fairbanks százas) hidmérleg áll rendelkezésére. Külön szénkosarak 50 klg. irtartalommal és külön szénkoscsival lesznek haza szállítva.

Egyuttal tudomására adom a n. é. közönségnek, hogy az elsőrendű száraz bükk hasábfát gőzerővel fűrészeljük is és azt is megmérve, jutányos árban szállítjuk.

Az árak nálam megtudhatók.

Tisztelettel

3—10

### Mutsenbacher Ödön

tűzifa és szénkereskedő  
a vasuti állomással szemben a saját házában és telepén **Szekszárdon.**

## HIRDETÉSEK

jutányos áron vétetek fel lapunk kiadóhivatalában.

Több éven át kipróbált, teljesen megbízható s a fájdalmak megszüntetésére kitűnőnek bizonyult készítmény a

## KORONA SZESZ

mely biztosan és gyökeresen gyógyít köszvényt, csuzt, rheumát és egyéb meghülésből eredő különféle fájdalmakat. — Kitűnő gyógyhatását több ezer elismerő levél bizonyítja.

**Egy üveg ára 1 korona.**

A londoni, párisi és berlini nemzetközi kiállításon díszoklevéllel, arany éremmel és aranykereszttel kitüntetve.

Készíti: **Remetey Dezső** gyógyszerész, Turkevén.

Tolnamegyei főelárusító:

**Kiss Pál** fűszerkereskedő Pakson,

a ki 5 üveg egyszeri rendelésénél bérmentve szállítja a megye területén bármely városba vagy községbe. — Gyógyszerész és kereskedő urak mint ismét-eladók árengedményben részesülnek.

## Pénzkölesön!

Házakra, földbirtokokra I., II. helyre olesó feltételek mellett, valamint személyhitelt kezes nélkül is 200 koronától feljebb mindenféle állásu egyénnek 4 korona havi törlesztésre gyorsan és olesón közvetít cöskői Várady Lajos Budapest, Kerepesi-ut 62. — Bővebb felvilágosítással azonnal szolgálok válaszbélyeg ellenében. 14—52

## Üzlet áthelyezés.

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozom, hogy Szekszárdon, Széchenyi utca Mehrwerth-féle házban fennállott aranyműves és ékszerész üzletemet **f. ó. október hó 1-én a Kaszinó bazar épületébe helyeztem át.**

Ajánlom a következő ezikkeket nagy választékban:

Brillians és gyémánt gyűrűk,  
Brillians és gyémánt fülbevalók,  
Arany és ezüst fülbevalók,  
Arany férfi és női gyűrűk,  
Arany és ezüst láncok,  
Arany és ezüst gombok,  
Karkötők, szivek és függelékek,  
Dohány- és cigaretta-tárczák, valamint  
China-ezüst tárgyak.

**Elfogadok mindennemű átalakításokat és javításokat.**

Tisztelettel

**Král János**

5—10

aranyműves és ékszerész.



## Egyszeri átsimitás

# Schicht-szappannal

(Szarvas vagy kulcsszappan)

pótol

6—6

**Kétszeri átsimitást közönséges szappannal.**

**Schicht-szappan a legjobb és használatban a legolcsóbb!**



5269. sz.

Tolnavármegye dunaföldvári járásának főszolgabirájától.

1905.

## Pályázati hirdetmény.

A Gerjen nagyközségben türesedésben levő

# segédjegyzői állásra

pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása:

1. Kézpénzfizetés 600 korona.
2. Természetbeni lakás és fűtés vagy ennek fejében 90 korona készpénz. A természetbeni lakást a község beszüntetheti, s a megválasztottnak csak 90 korona készpénzre lehet igénye.
3. Az 1904. évi XI. t.-cz. értelmében az államtól nyerendő fizeték-kiegészítés, amit azonban csak az 1900. évi XX. t.-cz. 3. §-ában megszabott jegyzői minősítéssel bíró egyének igényelhetnek.

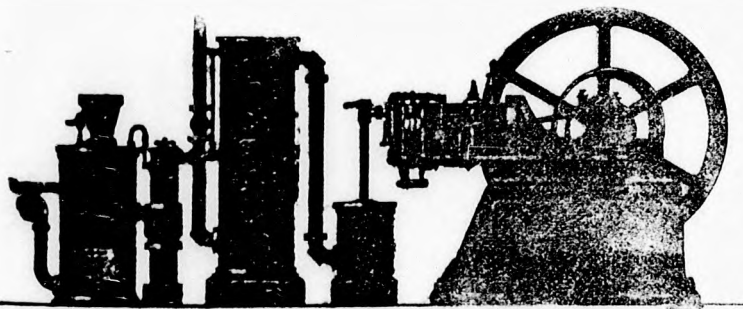
Felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy a kellően felszerelt pályázati kérvényüket **f. évi november hó 8-ig** hivatalomhoz benyujtsák.

A választást Gerjen nagyközségben **f. évi november hó 10-én d. e. 10 órakor** fogom megtartani.

Paks, 1905 október hó 20-án.

**Rassovszky Julián**

főszolgabíró.



## Eredeti OSERS és BAUER motorok

Budapest, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin és petroleum-motorok és locomoblok, szlív-gáz-motortelepek 2—3 fill. üzembőltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

1—52



## Én, Csillag Anna,

185 cm. óriás hosszú Loreley-hajamat, az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után örtem el. Ezen kenőcs az egyedüli szer a haj ápolására, a fejbőr erősítésére; uraknál erős és teljes szakállt növeszt és már rövid ideig használhat úgy a hajnak, mint a szakállnak természetes fényt és teltséget kölcsönöz és megóvjá ezeket a koral megöszüléstől egész a késő aggkorig.

Egy tégely ára 1, 2, 3, 5 frt.

Postai széküldés naponként az öszeg előzetes beküldése vagy utánvétellel az egész világra a gyárból, hova minden rendelés intézendő.

**Csillag Anna**  
Wien, I., Graben 100.

1—52

## Részletfizetésre

porcellán és üveg szervizek, lámpák, china-ezüst. Kérésre képes szines alap ingyen. Ugyanott utazók felvetemnek, kik vendéglősöket, kereskedőket és benteket látogatnak, híres szegedi paprika eladásával sokat kereshetnek. 1 kilo világíró szegedi paprika 3 frt utánvétellel.

Ivánkovits Károly és Fia Szegeden. 1—52

Villamos és gőzerőre berendezett gyár távolról sem képes oly olesón finom és jó hangszert szállítani, mint

**Reményi Mihály**

a magyar királyi zene-akadémia házi hangszer készítője, azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa- vagy rézfúvó hangszer, hur stb. stb., míg **REMÉNYI** legújabb ábrákkal ellátott képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapest-ről, Király-utca 58. sz. Zenekarok teljes felszerelése a legolcsóbb áron. Külön költségvetés díjtalanul. — Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Zongorák és cimbalmok hangolása és javítása. Az öszes hangszerek javítása szakszerűen és olesón. 1—52

## Sömörbetegek,

olyanok is, kik sehol gyógyulást nem találtak, kérjenek prospektust és hitelles bizonyító leveleket teljesen ingyen.

**Rolle C. W.** gyógyszerész Altona-Bahrendfeld (Elbe). 1—52

## Nincsen betegség háznál,

ha meghozatja a híres

# KIRÁLY-BALZSAMOT,

a balzsamok királyát, mely minden betegség ellen egyedüli biztos szer; ezen híres balzsam által megakadályozza a főfájást, közhányt, eszt, rheumát, fog- és hátfájást, lábszagatást, kölköt, gyomorfájást, szóval minden betegségnek egyedüli biztos orvossága a híres Király-balzsam, tehát szükséges, hogy minden háznál készenlőben legyen. Egy nagy üveg 2 korona 55 fillér, 3 üveg 6 korona 55 fillér, bérmentve, utánvétellel.

**Grósz-Nagy Ferencz** gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth Lajos-utca. Budapest: Török József gyógyszerészárban, Király-utca 12. Ugyancsak ezen szerrel megrendelhető az egész országban elismert **híres hajdusági bajuszpedrő,** melyről a legközelebbi idő alatt a legszebb bajusz nyerhető, 3 doboz 2 korona 15 fillér bérmentve, utánvétellel. 1—52

## Első styriai kötőgépgyár

Fogl J. L. mőgépész.

Magyarországi képviselet és raktár:

**BUDAPEST,**  
**VI., Teréz-körut 20.**

A leghíresebb **kötőgépek** tömlőszárral, házi és ipari célra részletfizetésre is kaphatók.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Varrógép- és kerékpár javító műhely. 1—52

## Harisnya-különlegességek!

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

Dús választék a legdivatosabb

**női-, férfi- és gyermek-harisnyákban.**

**KALLÓS L.**

Budapest, VIII., József-körut 9.

**12 pár**

saját kötésű fekete czerna-harisnya 10 korona.

1—52

## Pénzbeszedő ügynököt

keres egy elsőrangú részvénytársaság Tolnamegyére, fix fizetés és magas jutalék mellett, egy jól bevezetett és könnyen árusítható árucikk részére.

Ajánlatok „R. S. Szekszárd“ poste restante kéretnek. 2-3

## Tanuljon angolul!

Előbb-utóbb hasznát veszi. Tanfolyam nappal és este. **Tandij 6 korona havonta.**

Czím a kiadóhivatalban. 3-3



## Értesítés.

Alulírott ezennel értesitem Szekszárd és vidéke n. é. közönségét, hogy a

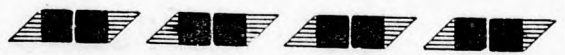
## Magyar Árucarnokot

megnyitottam, hol igen olcsó áron kaphatók játékok, disz és ajándék tárgyak, uri és női divat, rövidáru és szabókelekek.

4-4

Tisztelettel

Fekete Hugó.



## Iszákosság nincs többé!



Kívánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a Cozaporból. Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodálatos ellenszenvessé teszi az iszákosságnak a szeszes italt. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejt, mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békitette ki ismét, sok-sok ezer férfit a szegény és becstelenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömérdek fiatal embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják, egy próba adagot és egy köszönő irással telt könyvet díj- és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessék, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan. 22-52

INGYEN PRÓBA 569. sz.  
Vágja ki ezen szelvényt és küldje meg ma az intézetnek.  
(Levelek 25 fillér, lev.-lapok 10 fillérre bérmentesítendők.)

COZA INSTITUTE  
(Dept. 569),  
62, Chancery Lane,  
London, Anglia.

## Mit igyunk?

Bort és vizet, de csakis

## BORSZÉKI GYÓGY-BORVIZET

amely a legegészségesebb és legkellemesebb üdítő ital talán az egész világon!

Kinéses Erdély adja, de egész hazánk büszkesége ez a kellemes összetételű víz, amely kivivta a külföld bámulatát is.

Fájdalom, a szállítás okozta nehézségek miatt eddig csak jó drágán volt beszerezhető, így a nagyközönség az értéktelenebb, de olcsó kulforrások vizét kapkodta, vagy pedig mesterséges vizet ivott.

De most a borvizek királya elfoglalja megillető helyét.

**Hallatlan olcsó árak, óriási kedvezmény, — ihatja ur, szegény!**

Egyedüli főelárúító vidékünkön

**Kiss Pál paksi fűszerkereskedő,**

aki azonban ebből a pompás üdítő italból minden nagyobb községben állandó raktárt létesít.

**Igyunk hát borszékit!**

1 1/10 literes palaczk 48 fillér. 1 literes palaczk 40 fillér. 1/2 literes palaczk 30 fillér.

**A régi árnál majdnem felénnyel olcsóbb!** Vendéglősöknek és nagyban vásárlóknak még nagyobb kedvezmény. Az üres palaczkokat az elárúítóknak visszavásárolják!

Szekszárdi főeladás: **Ferdinánd Antal és fiainál.** Tolnán **Trutzer S. és Társa,** Dunaszentgyörgyön **Kálmán Dániel,** Dunaföldváron **Schwendtner Ferencz,** Faddon özv. **Ékes Edéné** fűszerkereskedőknél.

14-52

## Izléses és olcsó nyomtatványokat

szállít a legrövidebb idő alatt

**BÁTER JÁNOS** könyvnyomdája **SZEKSZÁRDON.**

**A varrógép csak akkor varrógép,**  
ha azt szakértő kereskedő választja meg.

Kizárólag kiváló  
**Eredeti Afrana**  
**Eredeti Wettina**  
**Central-Bobbin**  
varró- és műhímzőgép  
és családi  
**Singer-varrógépeket**  
adunk el 10 évi jótállással.



Eredeti  
**Afrana**  
**Karikahajós**  
**Central-Bobbin**  
iparos varrógépeket  
adunk el  
10 évi jótállással.

**Kedvező részletfizetések. Használt gépeket becserélünk.**  
**A műhímzés tanítását szakképzett műhímzőnőnk díjmentesen végzi, még vidéken is.**  
**Gazdasági gépek, u. m.:**  
vetőgépek, szecs kavágók, darálók, répavágók, ekék, mérlegek stb. állandó raktára.

**Nagy mechanikai javítóműhely.**

## MÜLLER TESTVÉREK

műgépészek (mechanikusok)  
varrógépek, kerékpárok és gazdasági gépek raktára  
**SZEKSZÁRD, Garay-tér.**

17-26